

2 НАДЗЁННАЕ

ЗВЯЗДА 24 верасня 2008 г.

Беларусь у 2009—2010 гадах набудзе высакаюткасныя электравозы ў Новачаркаску

Аб гэтым паведаміў журналістам у Новачаркаску прэм’ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі па выніках наведвання прадпрыемства.

Паводле слоў прэм’ера, Беларусь цяпер прадводзіць мадэрнізацыю чыгункі і закупляе сучасныя высакахуткасныя цягнікі.

Ні пер’я, ні хваста!

Для паляўнічых пакуль адны дазволы, для рыбаловаў — хутка забароны

У адпаведнасці з Правіламі вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання, з 1 кастрычніка па 15 снежня будзе дазволена згоннае паляванне на капытных паляўнічых жывёл: лася, высакароднага аленя, дзіка, еўрапейскую казулю. Здабыццэ можна будзе жывёл любога полу і ўзросту, акрамя саміхатка, важакоў статку — з засады, з падыходу, у тым ліку і з паляўнічымі сабакамі.

З 1 кастрычніка па 31 снежня будзе доўжыцца васьмьеска-зімовы сезон палявання на бабра і выдру, а з першай суботы па апошнюю нядзелю кастрычніка будзе дазволена здабыча зайца-беляка і зайцуроўска для ўпадальнікаў дыпламаваных сабак, як удакладнілі нам у Мінлясгасе.

Па 30 верасня будзе працягвацца летне-восенні сезон палявання на дзіка, трафейных і селекцыйных самаю казулі.

Паляўнічы яшчэ маюць шмат часу для здабычкі вадаляўнай і балотнай дзічыны, перапёлкі, вальдшопка, галубоў шышых і вяхіра — сезон палявання будзе доўжыцца да 14 снежня. З першай суботы верасня дазволена паляванне на рабчыка, шэрую курантку. Здабыццэ можна асобінаў любога ўзросту і полу з падыходу, з засады, з падманьваннем.

Што да рыбаловаў, дык ім, згодна з Правіламі вядзення рыбалоўнай гаспадаркі і рыбалоўства, з 1 кастрычніка на 15 красавіка будзе забаронена прамысловая лоўля рыбы на зімальных ямах. З 15 кастрычніка па 15 ліпеня будзе дзейнічаць забора на лоўлю вуспапалага рака.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Студэнці «сцэнарый» будучыні Беларусі

Конкурс эсэ на тэму «Сучасная Беларусь: ад мары да рэалізацыі» (сучасныя праблемы і магчымыя накірункі развіцця) праходзіць з 15 верасня па 15 кастрычніка ў Белдзяржуніверсітэце. Яго арганізатарамі выступілі Інфармацыйна-аналітычны цэнтр Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і Беларускае дзяржаўнае ўніверсітэт.

У сваю работак маладым людзям (а да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца як студэнты, так і аспіранты) трэба будзе даць цаласная бачанне найбольш вострых для краіны праблем, а таксама накірункаў, мэтаў і задач перспектываўнага развіцця Беларусі, прадставіць які спосаб вырашэння адной з вострых праблем, так і раскрыць механізм і магчымасць рэалізацыі перспектываўнага развіцця краіны па адным з напрамкаў. Пераможцаў конкурсу вызначыць экспертная камісія, у якую ўвойдуць прадстаўнікі Інфармацыйна-аналітычнага цэнтара Адміністрацыі Прэзідэнта і БДУ. Аўтары лепшых эсэ атрымаюць дыпламы і грашовыя прэміі: 350 тысяч рублёў — за 1-е месца, 250 тысяч — за 2-е і 150 тысяч рублёў — за 3-е месца. Акрамя таго, прадугледжаны і захавальніцкі прыз — прэмія ў 100 тысяч рублёў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Выбары-2008

НЕ ПАД КАУПАКОМ

Міжнародны назіральнік ад місіі СНД адзначае ліберальнасць выбарчых працэсаў у Беларусі

Людміла Рудая кіруе аддзеленнем штаба назіральнай місіі ад СНД па Мінскай вобласці не ўпершыню — у такой якасці давалося прапацаваць і падчас прэзідэнцкіх выбараў. Ды і ўвогуле назіральнік яна са стахам — неаднаразова ўзначальвала аддзеленне місіі ў паўночнай частцы Казахстана, да таго ж, мае вопыт кароткатэрміновага назірання.

— Агітацыйны этап перадвыбарнай кампаніі, бэз сумненняў, — самы цікавы і найбольш паказальны, — каментуе суржэюцца. — І мя чакалі ўбачыць напружаную работу ў гэтым плане. Там падчас маёй мінулай камандзіроўкі — прыблізна тыдзень таму — мяне так здзівілі, што ў некаторых раёнах агітацыйная кампанія ў прынтэле яшчэ і не разгартувалась… Як напрыклад, гэта было ў Мядзельскім раёне, які ўваходзіць у Вілейскую сельскую выбарчую акругу. Мядзел я ведаю нابلгата, там сама нетаропка абышла яго пешшу, каб не адмаць часу ў супрацоўнікаў райвыканкама — тады якраз абласныя Дажынкі былі ў Мар’інай Горцы, клопатаў у іх хапала… Мяне, мякка кажучы, здзівіла, што супрацоўніца арганізацыйна-кадравага ўпраўлення райвыканкама не ведала нават месцаў размяшчэння агітацыйных матэрыялаў. Гэта ж якраз у камплетэцкі выкананых камітэтаў! Мабыць, на тое спрадыўды былі нейкія прычыны, аднак, параўноўваючы з арганізацыйнікамі — так мы іх называем — у іншых раёнах (напрыклад, у Крупскім), уражанне не самае лепшае. Там у іх, што называецца, ад зубоў усё адскоквае, давасцвенчаны ў любым пытанні… Карачні, пункты наглядна-агітацыйна адшукала сама: ня цяжка здагадацца, што гэта самыя людныя месцы — крамы, паштовыя аддзеленні і гэтак далей. Я ўбачыла там толькі лістоўку з паведамленнем аб выбарах, а вось інфармацыя пра кандыдатаў — ніякай… Пабывала я і на выбарчых участках у самым Мядзеле, на адным з іх не было нават схемы участка, толькі перлік адуцц.

У акруговыя камісіі адсутніцц інфармацыі пра прэзідэнтаў палтлумачылі тым, што некаторыя кандыдаты толькі-толькі падалі інфармацыйныя матэрыялы для вырабу лістовак.

«БЕЛАРУСЬ ГАТОВА ДА ЎСЁАБДЫМНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА…»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Беларусь разглядае Славакію ў якасці важнага партнёра ў Еўропе, заявіў Прэзідэнт. «Мы гатовы да практычнага ўзаемадзеяння па актывізацыі эканамічнага супрацоўніцтва, уключаючы ўкараненне новых формаў вытворчай кааперацыі, дыверсіфікацыю гандлю», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Супрацоўніцтва з краінамі Скандынавіі — асаблівы напрамак знешняй палітыкі Беларусі. Кіраўнік дзяржавы канстатаваў значную актывізацыю ўзаемадзеяння з Фінляндыяй. «Аднак нявыкарыстаны рэзервы развіцця адносін па-ранейшаму вялікія», — лічыць Прэзідэнт. — Сярод сфер, якія ўраўноўчэ узамны інтарэс, — малая і атамная энергетыка, аднаўляльныя крыніцы энергіі, лесакарыстанне, лесасерапрацоўка».

Беларусь вітае істотнае пашырэнне дыялога са Швецыяй, заявіў Аляксандр Лукашэнка. «Элементы новага падыходу, якія змяшчаюцца ў прапанове аб Усходнім партнёрстве, — рашэнне Швецыі аб адкрыцці пасольства ў Мінску — мы разглядаем як вельмі важную ініцыятыву», — сказаў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка спадзяецца на паліпэчэнне адносін з Еўрасаюзам пры новых паслах некаторых дзяржаў ЕС. Аб гэтым ён заявіў у размове з пасламі замежных дзяржаў, якія ўручылі яму даверчыя граматы.

«Давайце зробім у васу бытнасць пасламі адносін Беларусі з Еўрасаюзам нармальнымі», — сказаў Прэзідэнт. Пры гэтым ён выказаў надзею, што паслы вярнуць у беларускі парламент адносіны з Захамд магоўчэ стаць самымі цеснымі.

Менчя як праз тыдзень у Беларусі будзе выбраны новы парла-

мент. «Мы паставілі перад сабой задачу прывесці гэтыя выбары на самым высокім узроўні, у поўнай адпаведнасці з міжнароднымі за-канадаўствам і нацыйнальным абавязальствам», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі.

«Мы ніколі не былі схільны рабіць «лакумсаваю паперку» дэмакраты з нашых выбараў», — дадаў пры гэтым Аляксандр Лукашэнка. — Але ж вядучым дзяржавы Захаду на гэтым настойвалі, заўважаючы: як выбары пройдуць, так мы і выбудзем з вамі адносіны. Што ж, мы згодны». Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што Беларусь забяспечыла абсалютнае адкрыцця для міжнароднага назірання ўмовы выбарчай кампаніі. «Дзіцэ, глядзіце, рабіце адпаведныя высновы, але прашу — будзіце аб’ектывымі», — сказаў Прэзідэнт.

«Калі Еўропа і ЗША лічаць парламенцкія выбары ў Беларусі крытэрам узаемаадносін з Беларуссю, то ў нас у такім выпадку будучыце пасля вяртання вельмі цесныя адносіны», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Ён падкрэсліў, што Беларусь ніколі не стварала і не стварае праблем для заходніх краін. «Наша так званая «дыктатура» нікому не перашкаджае жыць і развівацца», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Наадварот, мы для вас заўсёды засталіся партнёрам, які выконвае ўсе свае абавязальствы».

Прэзідэнт нагадаў, што Беларусь адгрытвае неазменную ролю ў падтрыманні бяспекі і стабільнасці на кантыненте, абараняючы Еўропу ад патакоў наркотыкаў, кантрабанды, у тым ліку ядзерных кампаніяў, злучэнняў і нелегальных мігрантаў. Акрамя таго, палоздінт Беларусі высока ацаніў узровень палітычнага дыялога паміж двюма краінамі, хоць рэалізацыі

«Мы вельмі хацелі б поўнасю нармалізаваць нашы адносіны сёння. Але паўжком паўзі і прасідца ў агульнаеўрапейскай домі не будзем», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Эканаміка краіны развіваецца самымі дынамічнымі на постсавецкай прасторы тэмпамі. «Таму мы не будзем напрошвацца. Не таму, што я тры годары, а таму, што ў прадстаўляю вельмі горды народ, які заслугоўвае павагі за тое, што ўнёс найбольшы ўклад у барацьбу з нацызмам, ратуэчы Еўропу», — дадаў Прэзідэнт.

«Да вас у мяне адна просьба», — звернуўся кіраўні дзяржавы да еўрапейскіх партнёраў. — Каб вы паважалі нашу краіну і народ, падтрымлівалі нас, а там, дзе трэба, дапамагалі». Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што да тых дзяржаў, паслы якіх уручылі яму даверчыя граматы, у яго самыя добрыя панчці, і ў Беларусі ніколі не было да гэтых краін прэтэнзій. «Мы хочам, каб вы дзейнічалі аналагічна ў адносінках да нас», — сказаў Прэзідэнт.

«Мы многаму ў вас вучымся, — дадаў кіраўні дзяржавы. — Але не трэба ад нас патрабаваць усяго таго, нават добрага і пазітыўнага, што ў вас ёсць, за такіх кароткія тэрміны, бо нам усяго толькі крыху больш як 15 годары». Беларускі лёдзі перакананы, што ў сучасным свеце ні адну дзяржаву немагчыма ізгавяваць, і ўсе спробы зрабіць гэта контрпрадукцыйны і шкодныя ў першую чаргу для тых, хто гэтыя спробы робіць.

Развіццэ стратэгічнага партнёрства з Венесуэлай — адзін з прыярытэтных напрамкаў знешняй палітыкі Беларусі, заявіў Аляксандр Лукашэнка ў ходзе чырмыніні. Прэзідэнт Беларусі высока ацаніў узровень палітычнага дыялога паміж двюма краінамі, хоць рэалізацыі

Развіццэ стратэгічнага партнёрства з Венесуэлай — адзін з прыярытэтных напрамкаў знешняй палітыкі Беларусі, заявіў Аляксандр Лукашэнка ў ходзе чырмыніні. Прэзідэнт Беларусі высока ацаніў узровень палітычнага дыялога паміж двюма краінамі, хоць рэалізацыі

Развіццэ стратэгічнага партнёрства з Венесуэлай — адзін з прыярытэтных напрамкаў знешняй палітыкі Беларусі, заявіў Аляксандр Лукашэнка ў ходзе чырмыніні. Прэзідэнт Беларусі высока ацаніў узровень палітычнага дыялога паміж двюма краінамі, хоць рэалізацыі

Пра-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Спорт-тайм

«Дынама» прайграла па булітах

У чарговым матчы чэмпіянату ХХЛ мінскае «Дынама» пацярпела паражэнне. На выезде яно па булітах ступіла маскоўскаму «Спартаку» — 2:1. Галоўны трэнер стэльцінага «Дынама» Дзям Х’юэ пасля матча прызнаўся, што па таму, як складаліся матчы, ён задаволены і такім вынікам.

«Мяркую, гэта гульня спадабалася бальшымі чамі. Нам вельмі па-шанцавала, што дацвігнулі да булітаў. «Спартак» — вельмі небяспечная каманда і у якой шмат выдатных выканаўцаў. Супраць такога саперніка заўсёды цікава гуляць. На жаль, не ўсе нашы хакеісты выканалі ўстаноўку на матчы. Даводзілася кагосьці выпускаць часцей, кагосьці радзей. Калі каманда не гуляе, трэба штосьці мяняць».

Весляры заваявалі 9 медалёў

9 медалёў прывезлі беларусы з чэмпіянату свету па веславанні на байдарках і каноз сямі студэнтаў, які прайшоў у сербскім Бялградзе. На рахунку нашых спартсменнаў 6 залатых, 2 срэбраныя і адна бронзавая ўзнагароды. «Золата» заваявалі Дамітрый Рабчанка, Дамітрый Вайцішкін, Канстанцін Шчырабак і Пётр Васіленка (каноз-чацвёрка 1000 м і 500 м), Станіслаў Стральчанка, Дзясніс Жыгудла, Сяргей Фіндзюкевіч і Руслан Бічан (байдарка-чацвёрка 1000 м і 500 м), Дзясніс Гаража (каноз-адзіночка 500 м), а таксама Яўген Петравей і Віталь Бялько (байдарка-дваёвка 500 м).

Стралкі выйгралі «Залатую восень»

Беларускія стралкі з лука вызначыліся на міжнародным турніры ў Львове «Залатая восень». Антон Прылепаў і Алена Кузняцова не ведалі сабе роўных, абышоўшы спартсменнасці Расіі, Украіны і Польшчы.

Тэнісісты засталіся на 25-м радку

Мужчынская зборная Беларусі па тэнісе засталася на 25-м месцы ў рэйтынгу Кубка Дэвіса па выніках матчаў, якія прайшлі 19–21 верасня. У мінулыя выхадныя беларускія тэнісісты выйгралі ў каманды Грузіі з лікам 3:0 і захавалі месца ў 1-й групе Еўра-Афрыканскай зоны. У сваю чаргу, грузынскія адуццні ў рэйтынгу з 35-й на 40-е месца. У топ-10 уваходзяць Расія, ЗША, Аргенціна, Іспанія, Харватыя, Швецыя, Германія, Францыя, Аўстралія і Славакія. 23 верасня ў Мадрыдзе адбудзецца жараб’ёўка Кубка Дэвіса-2009.

«ЗДЗЕЛКА» НА \$6000

У 48-гадовыя начальнік аддзела матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння і мытнага кантролю аднаго з лідзкіх таварыстваў падазраецца ў харабітстве.

У прыватнасці, адказнай асобе інкрывімуныя атрымліне 6 тысяч долараў хабару ад дырэктара ўнітарнага прадпрыемства. «Здзелку», якая дачтылася заключэння дагавора на пастаўку запчастак да рухомага чыгуначнага саставу, сарвалі праваахоўнікі, якія затрымалі начальніка.

Дамітрый СТАНКОВІЧ.

СПАТЫКНУЛІСЯ АБ НЕРУХОМОСЦЬ

У Мінску супрацоўнікі падраздзяленняў па барацьбе з карупцыяй і эканамічнымі злачынствамі затрымалі мужа з жонкай, які падбухторвалі да дачы буйнога хабару 32-гадовага жыхара сталішы.

45-гадовы непрацуючы і яго 44-гадовая жонка, між іншым, агент адной з фірмаў нерухомасці, прапанавалі чалавеку сваю дыпламоту ў заключэнні дагавора на долевае будаўніцтва. А каб было прынята рашэнне на яго карысць, прапанавалі «падмазаць» справу хабарам і атрымалі ад кліента 32 тысячы долараў ЗША. Узбуджана крымінальная справа.

Ігар ГРЫШЫН.

МІЛІЦЫЯ ЗМАГАЛАСЯ З КАНОПЛЯМІ

На гэты раз у Лоубюскім раёне. Там у двух месцах былі выяўлены на плошчы ў паўгектара і пятаццаці сотках дзікарослыя (самасейкі) каноплі. Міліцыя даяволяла шмат прапацаваць, каб знішчыць 600 і 250 кілаграмаў раслін адладвена.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Абзац

■ Мінская леспаркавая гаспадарка сёлета асвоіла вытворчасць венаікаў для лазні. Сёлета яна мае намер адправіць 15 тых. венаікаў. Першыя 8 тых. ступілі ў распараджэнне дзесціц лазняў горада. Па падліках спецыялістаў, штогадовага патрабнасць лазняў у Мінску — каля 100 тых. венаікаў. Вытворчасць думянай прадукцыі вядуць каля паўтара дзясятка фірмаў. Усяго ў Мінску 18 гарадскіх лазняў і 103 прыватныя сайчы.

■ Пракуратору Гомельскай вобласці ўзбуджана крымінальная справа ў дачыненні да грамадзян, якія самавольна пераабсталтвала сістэму газавога ацяплення ў кватэры. Яна падключыла ў сваёй кватэры ў шматкватэрным жылым доме газавы ацяпляльны воданагрэвальнік. Неабходнага ўгаднення ў адпаведных службах у яе не было. Не было дазволу і на дэмантаж цэнтральнага ацяплення ў кватэры. Супрацоўнікаў газавай службы яна папросту не пускала ў сваё жыллё. Відзеццка рас-судавленне.

■ 29 працэнтаў расіян хоць бы раз у жыцці давалі хабар. Такія высновы праведзенага расійскім фондам «Грамадская думка» даследавання карупцыі, апублікаванага ўчора. Сярод тых, хто ніколі не даваў хабар, такую магчымасць дапускаюць 44 працэнты апытанаў. Пры гэтым сярод прадпрымальнікаў доля тых, хто даваў хабар, склала 56 працэнтаў. Сярод рэгіянаў рэйтынг карумпанаванасці ўзначаліла Масква (42 працэнты апытаных давалі хабар), далей ідуць Татарстан, Крансдарскі і Стаўрапольскі край, Маскоўская вобласць і С.-Пецярбург. Найменш «асапаванымі» апынуліся Пермскі край (12 працэнтаў) і Цюменская вобласць (18). Сацыяльнае паказала, што бальшысць расіянаў (54 працэнты) не асуджаюць тых, хто бярэ хабар. Маштабнае даследаванне ўзроўню карупцыі праводзілася па ініцыятыве прэзідэнта Расіі Дамітрыя Мядзведзева, удзел у ім узялі 34 тых. чалавек.

■ Самы «рускі фін», зорка фільмаў «Асаблівасці нацыянальнага палявання» і «Зяюля» Вілле Хаапсала шпіталізаваны з інфарктам. 36-гадовы акцёр праходзіць лячэнне ў адной з клінік ЗША.

■ Колькасць наездў на пешаходаў у сувязі са скарачэннем светлавога дня павялічылася. Толькі за апошнія выхадныя зарфісавана 10 наездў на пешаходаў і 2 — на веласіпедыстаў. Як павідаць, цяперляя не былі абазначаныя святлоадбівальнымі элементамі. За тых ж два выхадныя дні выяўлена паўтары тысячы такіх парушэнняў срод пераходаў, болы за 810 былі прынятыя ў адміністрацыйнай адкадзасці. Супрацоўнікі ДАі напамінаюць, што філікаў лепш мець на сваім аддзены некалькі, хоць бы па адным з кожнага боку.

■ У Маскве крыху знізіліся кошты аднапакатых кватэр эканом-класа. Цяпер «аднушка» ў расійскай сталіцы каштуе ў залежнасці ад раёна 270—280 тых. долараў. Упершыню намерілася тэндэнцыя да павышэння коштаў жылля не ў цэнтральных раёнах горада. Знойдзена і самая танная кватэра ў Маскве. Яна знаходзіцца ў Поўчна-Усходнім раёне сталіцы, побач з метро ВДНГ, размешчана ў 5-павярховым цагляным доме. Яе агульная плошча 24 кв.м, кошт «квадрата» складе 6667 долараў, а ўсёй кватэры адпаведна — 160 тых. долараў.

■ У Адэсе ўчэвары з эвакуатара скінуўся аўтамабіль, прыгаркаваны ў неалежнасць месцы. У гэты час у аўтамабілі знаходзіўся вадзіцель. Вадзіцель спыніўся ўстаю на некалькі хвілін, паколькі адчуў недамаганне. Супрацоўнікі ДАі выклікалі эвакуатара, які адразу ж пад’ехаў. У момант узначыя аўтамабіля вадзіцель быў унутры, што катэгарычна забаронена правіламі тэхнікі бяспекі. Усведоміўшы, што адбываецца, ён насправаў скранчыў Жыгулі ў Маскву, але аўто сарвалася з мадэванай пад’ёмніка. У выніку разбілася вокны аўтамабіля, справа накрывалася ў суд. Вадзіцель спадзяецца на кампенсацыю маральнага і матэрыяльнага ўрону.

Поўны абзац

■ Сямейная драма адбылася ў адным з заапаркаў Днепрапятроўска. Родная маці адмовілася ад траіх нованароджаных тыгранят, і іх карміцелька стала маладая свіння. Цяпер драпежнікі харчуюцца разам са сваімі зводнымі братамі-парасатамі. Апошняя ад гэтага зусім не ў захапленні. Працуўнікам заапарка часам даводзіцца прымаць выхаванцаў, якія б’юцца. Яны сцвярджаюць, што тыгранят, хутчэй за ўсё, загінулі б, калі б ім своечасова «не падалі свінню».

Паводле правядзенняў карэспандэнтаў «Звязды» і Інфармагенцтваў.

Утерянные бланки «Зеленая карта» ВУ 2241314 считать действительными.

<p>ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «ДСТ № 2, г. ГОМЕЛЬ»</p> <p>СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ, которое состоится 7 октября 2008 года по адресу: г. Гомель, ул. Красноармейская, 28, 4-й этаж, конференц-зал.</p> <p><i>Повестка дня:</i></p> <ol style="list-style-type: none">
О продаже на аукционе неиспользуемых объектов недвижимости. Об оказании безвозмездной финансовой помощи. <p><i>Начало собрания в 10.00.</i></p> <p>Регистрация акционеров, их представителей с 9.00.</p> <p>С собой иметь документ, удостоверяющий личность акционера, представляющий — доверенности.</p> <p><i>УНН 400022426.</i></p>

<p>ФОНД «МИНСКОБЛГОСИМУЩЕСТВО» «6» октября 2008 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5,</p> <p>ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН</p> <p>по продаже объекта, находящегося в собственности Несвижского района, принадлежащего на праве хозяйственного ведения районному унитарному предприятию «Несвижское ЖХХ», и права заключения договора аренды земельного участка необходимого для обслуживания объекта.</p> <p>На аукционные торги выставляются: Здание «Кухни-столовой» (инв. № 621/С-18221) (Плот № 1), расположенное по адресу: Мінская обл., Несвиж, ул. Гейсика, 1. Общая площадь — 1143,8 кв.м. Площадь земельного участка, отведенного для обслуживания капитального строения — 0,3049 га, срок аренды земельного участка — 51 год. Начальная цена предмета аукциона — 165 075 783 рубля. Сумма задатка предмета аукциона — 15 000 000 рублей.</p> <p>Условия аукциона: продажа объекта недвижимости класса размещения промышленного производства 1-3 безоса опасности, в связи с размещением в водоохранной зоне пруда «Замковий». Введено ограничение в использовании земельного участка в связи с его расположением в водоохранной зоне пруда «Замковий».</p> <p>Земельный участок может быть использован для размещения объектов непроизводственного назначения.</p> <p>Подробное ивещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 20 мая 2008 г. № 91.</p> <p><i>Заявки на участие в аукционе принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 312, тел. 224 57 09.</i></p> <p><i>Последний день подачи заявок с 3 октября 2008 г. до 16.00.</i></p> <p><i>УНН 600038472</i></p>
--

— У місіі нашых калег з БДПН АБЕС сваёй метадыка. Мы вольны высока ацаньваць іх удзел, вучымся ў іх — вядома ж, яна ведала рускую мову, аднак рабіла дыягностычныя выправы ў гэтай сферы. У нейкі перыяд многія з палажаньняў нашых дакументаў прымаюцца з уплхам іх напрацовак. Там-на бытвае праблемы жыхароў раёна. Каб да палітычнай кампаніі заставалася як мага менш пытанняў кандыдатам у дэпутаты і ўчастковыя камісіямі. Цяпер ужо, дзякую

— У місіі нашых калег з БДПН АБЕС сваёй метадыка. Мы вольны высока ацаньваць іх удзел, вучымся ў іх — вядома ж, яна ведала рускую мову, аднак рабіла дыягностычныя выправы ў гэтай сферы. У нейкі перыяд многія з палажаньняў нашых дакументаў прымаюцца з уплхам іх напрацовак. Там-на бытвае праблемы жыхароў раёна. Каб да палітычнай кампаніі заставалася як мага менш пытанняў кандыдатам у дэпутаты і ўчастковыя камісіямі. Цяпер ужо, дзякую

— У місіі нашых калег з БДПН АБЕС сваёй метадыка. Мы вольны высока ацаньваць іх удзел, вучымся ў іх — вядома ж, яна ведала рускую мову, аднак рабіла дыягностычныя выправы ў гэтай сферы. У нейкі перыяд многія з палажаньняў нашых дакументаў прымаюцца з уплхам іх напрацовак. Там-на бытвае праблемы жыхароў раёна. Каб да палітычнай кампаніі заставалася як мага менш пытанняў кандыдатам у дэпутаты і ўчастковыя камісіямі. Цяпер ужо, дзякую

ЛАДДЗЯ НА ХВАЛЯХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Дэкрэт стварае перадумовы для таго, каб малы бізнэс пачаў развівацца і ў малых гарадах: ён прадстаўляе прэфэрэнцыі тым, хто ўкладвае грошы ў глыбіну, зарабіць самому і даць магчымасць зарабіць мясцовым жыхарам (з адкрытым новым вытворчасцю ў горадзе з'явіліся дадатковыя працоўныя месцы, якія заняты дзісненцы). Старшыня райвыканкама Віктар Тарасевіч паабяцаў падтрымаць уладных структур усім, хто хоча заняцца адкрыццём новых вытворчасцяў і прадпрыемстваў бытавога абслугоўвання. Восем людзей з прадпрыемстваў жылкай і пачалі складаць бізнэс-планы і афармляць дакументы.

Ірына ШАВАЙКОВА пераехала ў Дзісны з Полацка.

ніцтва, выдзелены чатыры дазволы на рэканструкцыю. Больш за дзесяць дамоў з пераходам права на спадчыну атрымаюць новае жыццё. Для малага горада гэта значны зрух, — гаворыць старшыня Дзісенскага гарадскога Савета дэпутатаў Вольга Мароз. — Але нягледзячы на гэта, у чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў сёння стаяць яшчэ 43 дзісненцы. Яны ў асноўным на каюцы, як у савецкай часе, гатовыя кватэры. Але час не стаіць на месцы, таму сёння трэба прылажці асабісты намаганні, ну хоць бы заснаваць кааператыву па будаўніцтве. Збор мы праводзілі тры гады таму, але ахвотнікаў не знайшлося. Правадзілі і ў верасні, але вынік я ўжо прадчу.

Сёння будаўніцтва ў Дзісне вядзецца прыватнымі забудовшчыкамі за ўласныя сродкі і за кошт доўгачасовых крэдытаў. З гаспадарчай адной новабудовы, Ірынай Шаваяквой, мне давялося пагутарыць. — Прыехалі сюды з Полацка 8 гадоў таму. Увесь гэты час жывём у маленькім дамку. А сям'я расце, як грыбы па восені. У нас з мужам ужо чацвёрты дзетак. Усе марыць пра вількі, утульны, экалагічна чысты дом. Больш як два гады таму ўзялі крэдыт тэрмінам на 40 гадоў. Шматдзетным сям'ям дзяржава прадстаўляе льготы — мы павінны выплаціць толькі 30 працэнтаў ад агульнай сумы. Як толькі будзе гатовы хоць адзін пакой, панём пераезджыца. У хуткім часе плануем прымаць турыстаў у новым доме і суседняй хатцы, якую мы спецыяльна накупілі, каб ператварыць яе ў сядзібу для гасцей горада.

Пакуль не ўступіў у сілу Указ Прэзідэнта, які дае магчымасць жыхарам горада на льготных умовах прымаць турыстаў, у Дзісне практыкуюцца такія накірункі, як турызм аднаго дня. Гэта значыць, што пасля насычанай экскурсіі турыстаў адвоззяць на начлег у аграздзібы, што знаходзяцца ў суседніх вёсках, — Перабродзі, Ясне ці Завушці. Вопыт прыёму турыстаў ужо маецца ў 11 сям'яў раёна.

Вы скажаце, што ў горада, дзе не развіваецца прамісловасць, няма будучыні? Гэта так, калі няма альтэрнатывы. У самага маленькага горада Беларусі такая альтэрнатыва маецца — турызм, які павінен стаць «лакаматывам развіцця рэгіёна». На свае вочы пераканалася, што Дзісна мае ўсе перадумовы для развіцця такога бізнэсу. Нават герб горада — ладдзя на чыстых сярэбраных хвалях на фоне чыстага блакітнага неба гаворыць аб тым, што ў экалагічна чыстым раёне павінна быць утульна і гаспадарам, і гасцям.

Надзея ДРЫЛА, фота аўтара.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Сёлета мы ўпершыню выстаўляем на аўкцыён і зямлю ў аддаленых населеных пунктах. Участак — за 8 км ад Круніцы, у процілеглы бок ад Мінска, у пасёлку Анопаль. Гэта невялікі пасёлак (каля 40 дамоў), аднак сёння ён перажывае сваё адраджэнне. Спадчынных дамоў там мала. У асноўным катэджы. Ёсць электрычнасць і водаправод, побач — асфальтаваная дарога (газу, праўда, пакуль няма). Аднак тут ужо ўсё будзе залежаць ад жадання саміх гаспадароў: наколькі я ведаю, у Мінскім раёне ёсць тэхнічныя магчымасці газіфікацыі ўсе населеныя пункты.

З трох выстаўленых на аўкцыён участкаў адзін (пачэўшчынскі) быў пустым. У пасёлку Анопаль уладальнік добраахвотна адмовіўся ад раней выдзеленай ім пад забудову зямлі. У Дубіцкай Слабадзе спадчыннік атрымаў 50 сотак. Паводу плошчы пачынаў за сабой, а ад другой паловы адмовіўся. — Год таму мы праводзілі аўкцыён, на якім прадалі адзін участкам (20 сотак у вёсцы Анопаль), — працягвае старшыня. — Там была ўся інфраструктура (і газ, і электрычнасць, і водаправод, і пад'язныя дарогі ў добрым стане). Пачатковая цана была заяўлена 17 млн рублёў, а прадалі яго за 32 млн. Тады першапачаткова планавалася выставіць на аўкцыён два участкі, аднак другі літаральна за дзень да правядзення таргоў давялося зняць. Гэта быў канфіскаваны участкам. Працэдурна яго адраджэння была праведзена ў поўнай адпаведнасці з заканадаўствам, аднак рашэнне гаспадар вырашыў аспрэчыць правамернасць канфіскацыі. З таго ча-

РАЗ, ДВА, ТРЫ... — ПРАДАДЗЕНА!

су прашло больш за год. Раённы суд скарыў грамадзяніна адхіліў, тое ж пазней зрабіў і абласны суд. Але на гэтым былі ўласнік не супакоўся. Пакуль цягнуцца судовыя разборы, мы не можам выставіць гэту зямлю на аўкцыён. Паводле слоў Марыны Мікалаевы, свай першы аўкцыён Крпіцкі сельвыканкам праводзіў уласнымі сіламі. А сёлета пайшоў на эксперымент — заключыў адпаведны дагавор з Мінскім абласным цэнтрам уліку нерухомасці, які ўзяў на сябе ўсе клопаты і затраты па падрыхтоўцы дакументаў на ўчасткі, рэгістрацыі ўдзельнікаў і правядзенні самога аўкцыёну. Бюспрэчна, вопыт супраўдольства быў карысным, адзначыла старшыня, аднак прызналася, што наступны аўкцыён збіраецца рыхтаваць самастойна.

— Калі мы самі, напрамую, працуем з праектным інстытутам Белдзіпразем, увесь падрыхтоўчы працэс праходзіць значна хутчэй. Знікае прамежкавае звяно. Па выніках інвентарызацыі ў нас маецца 19 зямельных участкаў. Тры з іх выстаўлены на аўкцыён сёння. На два рыхтуем дакументацыю, паперы яшчэ на адзін знаходзіцца цяпер ў Белдзіпраземі... Калі на зямлю ў аддаленых вёсках будзе попыт — падрыхтуем дакументы і на астатнія ўчасткі, каб развіваць усе нашы населеныя пункты.

Апладысменты, апладысменты...
— Вітаю вас, шануючыя сябры. Не хвалойцеся — усё будзе добра. Сёнь-

За 22 секунды кошт надзела павысіўся з 18 да 50 млн рублёў. Адпаведна з цаной узрасла і напружанне аўдыторыі.

ня пяць чалавек пойдучы адсюль дакладна задаволеныя. — з такога ўступу пачаў аўкцыён Віктар Шалкевіч. Агульны асноўныя правы правядзення, нагадаў, што пераможцам трэба будзе кампенсавать затраты на афармленне дакументаў на набываць участкі, перайшоў непасрэдна да прадстаўлення лотаў.

— Прадаецца ў прыватную ўласнасць для будаўніцтва і абслугоўвання аднакватэрных жылых дамоў у вёсцы Дубінская Слабада Мінскага раёна ўчастак у 25 сотак. Ёсць электрычнасць. Участак месціцца ў самым цэнтры населенага пункта. Старты кошт — 10 267 600 рублёў. Прэтэндэнтаў на дубінска-слабадскія соткі аказалася двое. — Я прашу ў вас 11 з паловай мільёнаў, — пачаў торг аўкцыяніст. — 11 500... 12 500... 13 500... — працягваў пералічыць Шалкевіч. — 16 500... 17 500... Там з галоў паступова перайшоў на няспешны крок, аднак цана працягвала няўхільна павышацца, бо канкурэнты не спыняліся здавацца. І нарэшце: — Прададзена! Уся працэдурна заняла адну хвіліну. Самыя напружаныя і працяглыя «баі» разгарэліся за участак у вёсцы Пячэўшчына. Стартвая цана — 4 964 837 беларускіх рублёў. Прынамсі, гэта быў самы папулярны лот. Жаданне паўдзельнічаць у таргах выказала 2/3 прысутных. А далей — як куляметная стрэльба: — Шэсць з паловай..., восем з па-

...14 мільёнаў... 15 мільёнаў... Лес рук паступова радзее. — 45 мільёнаў — раз, 45 мільёнаў — два, і 45 мільёнаў — прададзена! Стук малочкам. Апладыменты. Як толькі разабраліся з крупіцкай зямлёй, адразу пераключыліся на Самыхвалавіцкі сельсавет. Гэта іх першы аўкцыён, які прызначыў старшыня сельсавета Ірына Рэвэка. — Прадаецца ў прыватную ўласнасць грамадзянам Рэспублікі Беларусі для будаўніцтва аднакватэрных жылых дамоў у вёсцы Слабада 14 сотак. Маецца газавая і электраабеспячэнне, трайная-пясячына пад'езд. Старты кошт права ўласнасці на гэты надзел зямлі — 16 мільёнаў 914 тысяч беларускіх рублёў. Падыміце, калі ласка, руку ўсе, хто хоча і мае магчымасць набыць гэты ўчастак па стартвай цане. Выдатна, сябры мае! — заліўся салаўем аўкцыяніст. — Пачынаем з 18 мільёнаў...

За 22 секунды кошт надзела павысіўся з 18 да 50 млн рублёў. Адпаведна з цаной узрасла і напружанне аўдыторыі. — 60 мільёнаў — раз, 60 мільёнаў — два, 60 мільёнаў — тры! Так, за адну хвіліну сельвыканкам зарабіў 60 млн рублёў. А літаральна за паўгадзіны вырашыўся лес 5 зямельных участкаў. Як і прадказваў аўкцыяніст, пяцёра пераможцаў пакінулі аўдыторыю шчаслівымі (ці хоць бы задаволенымі), а два сельскія выканкамы значна папоўнілі свае бюджэты. Што ні кажа, аўкцыён — выгадная справа. Быў бы толькі попыт на зямлю...

Інга МІНДАЛЁВА.

гасы Віцебскай вобласці, у тым ліку і Дзісенскі, што змяняе выдаткі на транспартную. Выконваем заказы дзяржаўных і прыватных устаноў, фірмаў, арганізацый, прадпрыемстваў, сельскагаспадарчых і прамысловых прадпрыемстваў, на сельскагаспадарчых і вытворчых адходах — абрэзкі па прымальных кошыце з задавальненнем набывае мясцовае насельніцтва, пілавінны — сельгаскааператыву па падсіці жыццё.

Пілаарамы працуюць круглыя суткі: рабочыя ўдзельнічаюць з 6 да 14 і з 14 да 22 гадзін. Аплата здзелная: больш зрабілі — больш атрымалі. Праца, бюспрэчна, нялёгка, але і заробак адпаведны — ад 500 тысяч рублёў да мільёна, а то і вышэй. Людзі трымаюцца працы. Нават курцы перасталі злоўжываць на рабоце тытунам, бо для Эдуарда Казіміравіча гэта адзін з асноўных крытэрыяў пры прыёме на работу. Акрамя таго, ён патрабуе міліметровай дакладнасці пры апрацоўцы бярвення.

Не так даўно з'явіўся ў горадзе і свой цэх па зборцы мэблі. — Пакуль што выконваем толькі індыўідуальныя заказы, — расказвае намеснік дырэктара прадпрыемства «БАРАЙ-камень» Аяр Ідровіч. — Але з ахвотай збіралі б мэблю для дзяржаўных і прыватных арганізацый, офісаў. Мы не хочам абмяжоўвацца толькі зборкай, плануем арганізаваць увесь працэс вытворчасці мэблі, таксама будзем прапаноўваць іншыя паслугі насельніцтву, — такія, як розка шылка, напрыклад, Пакуль што ў цэху працуюць 8 чалавек. Зараз падбіраем яшчэ дваіх.

Асноўныя патрабаванні да работніка: імкненне працаваць і знаходзіцца ў аўкцыёнах.

І яшчэ адно надзённае пытанне — ладдзя на чыстых сярэбраных хвалях на фоне чыстага блакітнага неба гаворыць аб тым, што ў экалагічна чыстым раёне павінна быць утульна і гаспадарам, і гасцям.

Надзея ДРЫЛА, фота аўтара.

ВЫГАДА ДЛЯ ГЛЫБІНКІ

Прэзідыум Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў вывучыў ход выканання ў Глускім раёне Дзяржаўнай праграмы развіцця малых і сярэдніх гарадскіх населеных пунктаў.

Глусчына — адзін з самых аддаленых ад цэнтры Магілёўскага абласнога сельскіх раёнаў. Але далёка не апошні ў справе стварэння новых вытворчасцяў і прадпрыемстваў, а значыць — і новых працоўных месцаў, што ў будучым павінна станаўчыца аддзіца на даходах мясцовага бюджэту. Першы сезон працуе цэх па глыбока замарозцы ягад і грыбкоў Глускага спажывецкага таварыства. Новая сучасная тэхналогія — шокавая замарозка — забяспечвае якасны прадукт: кожная ягадка замарожваецца за долі секунды асобна і пры размарозцы карысны прадукт не пераўтвараецца ў кісель. Такая прадукцыя канкурэнтаздольная, яна карыстаецца папулярнасцю. У Глуску ўжо замарозілі паўтары тон прадукцыі, прычым гэта не толькі дары лясоў, але і садавіна-гародніна, у тым ліку і імпортная. — Мы паказалі новы цэх дэ-

путатам, каб яны мелі ўяўленне пра магчымасці апрацоўкі дзікарослай прадукцыі, — пракаментаваў вынікі паездкі старшыня Магілёўскага абласнога Савета Уладзімір Панцюхоў. — Каб у сельсаветах кантралявалі збор дароў лесу і разумелі, што ўсё гэта можна прадаць у замарожаным выглядзе за прыстойны грошы.

У новым цэху па замарозцы створаны тры дзсяткі новых працоўных месцаў. А вось прадпрыемства «Глускдрэў» здолела захаваць свае працоўныя месцы для жыхароў раёна. Не так даўно дрэваапрацоўчая вытворчасць у Глуску працавала стратна, прадпрыемства стаяла на парозе банкруцтва і павінна было, як кажуць, «пайсці па свету». Аднак яны адкрылі новую старонку сваёй гісторыі, калі сюды прыйшлі прадпрыемствы. Прыватнікі здолелі правільна распарадзіцца інвестыцыямі. Цяпер на «Глускдрэве» забяспечваецца поўны тэхналагічны цыкл — ад нарыхтоўкі сыравіны да выпуску гатовай прадукцыі. Прадпрыемства выпускае еўрападоны, дзверы і іншыя вырабы з дрэва, у тым ліку на экспарт. Удзельнічаюць у гэтым прэзідыум абласнага Савета пабывалі ў аграгарад Клетнае. Там жывуць перасяленцы з забруджаных радыяцыйнай мясцінай, пра што сведчыць назва СВК — «Слаўгарадскі».

Паводле вынікаў абласнога агляду, аграгарад Клетнае заняў другое месца. Але найбольш уразіў гасцей новы жыццёвагадзю комплекс па вытворчасці малака. Дойны стацыя ў 600 гадоў абслугоўваюць толькі трыццаць чалавек. Дэлегаты ўбачылі і новыя тэхналогіі вытворчасці малака, і адпаведныя ўмовы працы, створаныя для жывёлаводства. Тут павялічавецца рэнтабельнасць, а заробак работнікаў комплексу дасягнуў сёлета 700 тысяч рублёў.

— Падобныя жывёлагадоўчыя комплексы, паводле даражыні Прэзідэнта, трэба лабудаваць у кожным сельскім раёне, — нагадаў Уладзімір Панцюхоў. — І калі гэта задача рэалізуецца, можна будзе казаць аб сапраўдным прывілеі сельскагаспадарчай вытворчасці. На пленарным пасяджэнні члены прэзідыума абласнага абмеркавалі выкананне праграмы развіцця малых і сярэдніх гарадоў. Гэта праграма стала магутным штуршком для развіцця раённых цэнтраў і гарадскіх пасёлкаў. Аднак ёсць і няшага пытанні, якія вынесла на абмеркаванне дэлегатаў першы намеснік камітэта эканомікі Магілёўскага аблвыканкама Любоў Каруняна. Адна праблема патрабуе вырашэння на абласным узроўні, іншыя — на рэспубліканскім.

Акрамя пытанняў, звязаных з прыняццем нарматыўных дакументаў і змяненняў у іх, ёсць пажаданы больш глыбока выкарыстоўваць патэнцыял раённых цэнтраў. Напрыклад, у Глуску патрабуецца разгледзець пытанне аб перспектывым развіцці тарфянога радовішча «Кіраўскае» і стварэнні новага прадпрыемства па вытворчасці чырвонай цэгля. Трэба таксама зрабіць рэканструкцыю мясцовага філіяла Асіповіцкага малаочнага камбіната. Расцэнне прэзідыума патрабуе ўзмацніць працу па ўцягненні ў гаспадарчы абарот раённай маёмасці, якая не выкарыстоўваецца.

Сёння ключавое слова ў выкананні праграмы адраджэння малых гарадоў — «паскорыць». Напрыклад, зацягнулася рэалізацыя важнага для вобласці інвестыцыйнага праекта Крчыўскага заводу гумавых вырабаў, дзе мяркуецца вырабляць трохвалерны абутак з тэрмапластычных матэрыялаў. Аднак эканамісты ўпэўненыя, што яшчэ больш важна навучыцца лічыць — не толькі неабходныя выдаткі, але і, з іншага боку, рэальныя вынікі ад рэалізацыі праектаў. Выгада для ўсіх — для прадпрыемстваў, работнікаў, усяго насаселенага пункта — павінна быць сапраўдным рухавіком для выканання Дзяржаўнай праграмы развіцця малых і сярэдніх гарадоў.

Ілона ІВАНОВА.

ПА АЎТАМАБІЛЬ — ЗА МЯХУ

ДМК не плануе змяненняў ставак мытных пошлін на ўвоз у Беларусь патрымных імпортных аўтамабіляў. Аб гэтым паведаміў сёння ў Мінску журналістам начальнік упраўлення тарыфнага рэгулявання і мытных плацяжоў Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі Сяргей Полудзень. — У Беларусі цяпер дзейнічаюць павышаныя стаўкі мытных пошлін на ўвоз патрымных аўтамабіляў. У гэтых адносінах заканадаўства стабільнае, і ў бліжэйшай перспектыве змяненняў пошлін не чакаецца як у адносінах да патрымных грузаў аўтамабіляў, так і да легкавых», — сказаў ён. Цяпер на ўвоз у Беларусь грузаў, былых ва ўжыванні, дзейнічае мытная стаўка 5,0 працэнтаў, але не менш як 2,2 еўра за куб.см аб'ёму рухавіка.

Лілія КРАПІВІНА, БЕЛТА.

СЯРЭДНЯЯ ЗАРПЛАТА — BR938 ТЫС. 342

Налічаны сярэдняя зарплата работнікаў Беларускай энергетычнай групы склаў 938 тыс. 342, паведамліў у Міністэрстве статыстыкі і аналізу. Гэта паказчык у ліпені гэтага года быў роўны Br923 тыс. 277. Налічаны сярэдняя зарплата працаўладальнікаў і служачых у жніўні 2008 года склаў Br948 тыс. 939 (у ліпені — Br941 тыс. 130).

ЗАДНІ ПЛАН

НЕ ДАХОДЗЯЦЬ РУКІ... І ПРАВЯРАЮЧЫЯ

...Гадоў дзесяць таму ў складзе беларускай дэлегацыі мне давялося пабываць у Германіі. Немцы пасталіся як мае быць — праграма была тады насычанай, што мы з калегамі ледзь паспявалі пераскокваць з аднаго аўтобуса ў другі. Ад'язджалі ў 8 гадзін раніцы, а вярталіся ў гасцініцу позна ўвечары.

Зразумела, пры такім напружаным графіку пры пераездзе жаданні не гаспадарыць «паходных умоў» — у тым сэнсе, што спраўляцца, прабаць, натуральныя патрэбы даводзіліся не толькі ва ўтульных кабінах камфартабельных гатэляў, але і ў звычайных гарадскіх прыбыральных — на тым жа вакзале, у гарадскім парку, на буйных аўтастаянках і аўтобусных прыпынках... Адноічы нашу групу прывезлі на новабудову, каб паказаць, якімі тэмпамі ідзе рэканструкцыя былой «сацыялістычнай» часткі Берліна. І літаральна на месцы, сярэд катлаваў і складаных «горкамі» цогляў, прапанавалі ўсім ахвотным наведаць запаветную кабінку, якая рэканструарвалася тут жа і звонку вельмі на-

гадвала традыцыйную нашу «шакоўню». Падчас больш блізкага азнамялення высветлілася, што «шакоўня» (усталёваная часова) зроблена з белага пластыку, абабіта знутры спецыяльным упцяпляльным і мае поўны комплекс сучаснага сантэхнічнага абсталявання. Асабліва мяне да глыбіні душы ўразілі (калі мець на ўвазе, што мы знаходзіліся на тэрыторыі звычайнай будоўлі) рулон рухомай туалетнай паперы і асвятляльнага паветра. Уразілі настолькі, што ўспамінаюцца да гэтага часу — я сімвалы славаўтай нямецкай прымальнасці да чысціні і парадку.

Навошта я пра гэта пішу? Некалі гадоў таму мы таксама ўзяліся — дастаткова актыўна — за навідзеныя чысціні і парадку на зямлі. Нарэшце. Сама па сабе ідэя цудоўная, і вынікі яе ўвасаблення ў жыццё ўжо відавочныя. Ніхто не будзе спрачацца з тым, што гэта апошні — і вельмі непрацягла — перыяд знешні выгляд шматлікіх населеных пунктаў змяніўся да непазнавальнасці (у добрым сэнсе гэтага слова). Радуючы вока пафарбаваныя і «вяселеныя» колеры фасадаў дамоў, заасфальтаваныя вуліцы, добраўпарадкаваныя скверы і дзіцячыя пляцоўкі, чыстыя падворкі і новыя агароджы. Але...

Неяк вясной выправілася я ў чарговае камандзіроўку «на раён». Сустрэліся з мясцовым кіраўніцтвам, абмеркавалі надзённыя пытанні і паехалі па сельсаветах. А яны — як на падбор, кожны наступны лепшы за папярэдні. Адміністрацыйны будынік адрамантаваны ледзь ці не пад «ёўра», драўляныя агароджы заменены на бетонныя, калі ўваходзіць — альпійскія горкі, тратуарныя дарожкі новай пількай выкладзеныя, бардзюрар абнесены... Прыгажосці! І вось, сточычы сярэд гэтай прыгажосці, я раптам успомніла аб прозе жыцця: што да Мінска ехаць тры гадзіны, а прыпынкі на станцыях будуць вельмі кароткімі. І папрасіла ў старшыню сельскага Савета дазволу скарыстацца мясцовымі «выгодамі»... Яна крышку сумелася, потым з відэачытай неахвотай патлумачыла маршрут і, усунуўшы мне ў рукі пачак запалак, папярэдзіла: «Калі вам будзе цёмна, чырніце запалкай. А дзверы лепш не зачыняйце — там дошка вывальваецца, рызкуеце не выйсці».

Усё гэта было б вельмі смешна, калі б не было так сумна. Пяць гадоў мы размахваем лозунгам, на якім буйнымі літарамі напісана «Да добраўпарадкавання!», праводзім бяспрацэжныя рэйды, правяркі, групавыя выезды, інфар-

мацыйныя дні і г.д. і т.п. А да элементарных рэчаў рукі не даходзяць. Такое ўражанне, што высокае начальства сарамліва абыходзіць сельсаветы прыбыральных боках. (Хоць і дзіўна гэта — арганізму не загадаеш!) Ну а самі мясцовыя ўлады проста махнулі на іх рукой — маўляў, у нас і так спраў неўпярварот... Размова, на жаль, ідзе не аб адным-двух сельскіх Саветах, а практычна аб паўсюднай з'яве. Пра туалетную паперу і балончык з асвятляльным паветра лепш прамаўчу. Ды і навошта асвятляльнік калі паветра і так нядрэнна цыркулюе дзякуючы шчыльным і выламаным дошкам. Аб дзятленні «шакоўні» на мужчынскую і жаночую «часткі» няма і гаворкі — усё агульнае. У такім выпадку адсутнасць засавак на дзверях (а часам і саміх дзвярэй!) увогуле здаецца абсурдам. Пра санітарны стан лепш не ўгадваць — відэаішча не для сельскіх нераў... Пярэдня-дзёна робячы вымушаныя набегі на такія «становаў», кожны раз успамінаю казку пра надзвычайна гаспадарна, якая, запрасіўшы ў госці чужых людзей, змяла ўсё месце з пакоў за вугал хаты... Мы не могуць запярэчыць работнікі мясцовых уладных структур: у нас столькі праблем з добраўпарадкаваннем, і на ўсё патрэбныя грошы, якіх катастрофічна не хапае. Вось і эканомім на

чым толькі можна. Але ў дзядзень выпадку эканомія (?) адбываецца на тым, на чым эканомію недапушчальна. Урэшце, мы жывём у цывільізаваным грамадстве. А цывільізацыя пачынаецца не з камп'ютара на сталі ў старшыні. І не з новай сельсаветскай легкавушкі. Цывільізацыя — там, дзе чыста і памята, дзе выконваюцца элементарныя правылі гігіены, дзе не ствараецца пагрозы для здароўя, у тым ліку і маральнага. Асабліва мяне стан запусцення падобных «часовых прыстанішчаў» зневажае. Пасля гэтага на ўсе знешняе пераўтварэнні, пра якія рапартаў мясцовы кіраўнік, я пачынаю глядзець вельмі скептычна — як на «шыльду», якой, прабаць, імкнучыся прыкрыць голае месца. Не думаю, што некалькі дошак, з дапамогай якіх можна было б падлатаць сценкі «шакоўні» і перасцяляць падлогу (часам яна ў літаральным сэнсе правальваецца пад нагамі), нанеслі б непапраўны ўрон сельсаветскаму бюджэту. Дошкі можна вырабіць і з тых жа спілаваных дрэў. Ды і добрага старэйра ў вёсцы знайсці пакуль не праблема. Было б жаданне.

Наталля КАРПЕНКА.

КОЖНЫ ПЯТЫ — ПЕНСІЯНЕР

Як паведаміла намеснік старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінгарвыканкама Святлана Ліцінкая, на ўліку ў органах сацыяльнай абароны сталіцы знаходзіцца больш за 360 тысяч атрымальнікаў пенсіі. Па выніках штогадовых абследаванняў матэрыяльна-бытавых умоў жыцця пажылых гараджан выяўлена 19 224 адзінкі і 54 976 адзінока працяваючых пенсіянераў. Усе яны знаходзяцца на ўліку ў тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання Мінска.

Надзея ІЛЬЯШУК, «Мінск—Навіны».

ЗАСНАВАЛЬНІК:

САВЕТ РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ, ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ, УСТАНОВА «РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

ГРАМАДСКІ САВЕТ:

МАЛАФЕЕВ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні;

АНІКЕЕВА Л. А., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце;

САСОНКА М. П., член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце;

Агульная тэндэнцыя — глабалізацыя

Наш інстытут — глабальная арганізацыя па інфарматызацыі галіновага міністэрства, — расказвае Аляксандр Генадзевіч. — Праграмы інфарматызацыі ў краіне на падставе рашэнняў дырэктывы...

працаваных намі сістэмаў электроннага дакументавароту з прымяненнем электронна-лічбавага подпісу, а значыць, з крыптаабаронай і іншымі не менш складанымі падпраграмамі, выводзіць нашы распрацоўшчыкі на агульнаеўрапейскай узровень. І напрамую працуюць на задачу, па-стаўляючы ў дзяржаве — як мага хутчэй укарціць электронны дакументаварот, калі апроч дакументаў на паперы ў краіне ходзяць дакументы ў электронным выглядзе, з подпісамі, якія маюць законную сілу.

— Кожная сістэма для новага, іншага міністэрства ці ведамства нясе ў сабе інавацыйны навін, — пачынае патрэбным падкрэслівае А. Дудкін. — У кожным праекце ў нас ёсць свае «зіюмка», свае напярэжы, свае прарывы, на падставе якіх можна абараняць дысертацыі, і яны будзе поўнаўважаны, без націжкі. Арыгінальны напрадак у галіне ІТ-тэхналогій ідэяў можна прызначыць нацыянальнымі. Невыпадка нашых праграмістаў актыўна выкарыстоўваюць за мяжой менавіта ў ІТ-тэхналогіях, перш за ўсё там, дзе патрэбна зрабіць нейкі тэхналагічны прарыв.

300 тысяч дакументаў у дзень

У размову ўключыўся загадчык лабараторыі, кіраўнік групы праектаў Пётр РЫЖКІН.

— Ёсць у нас доўгатарміновы заказчык, Фонд сацыяльнай абароны, які ўваходзіць у структуру Міністэрства працы і сацыяльнай абароны. Аўтаматызаваную сістэму кіравання персаніфікаваным улікам (АСУП) для яго лічым сваёй тытульнай.

Можна прызначыць нацыянальнымі...

У цеснаватым пачойкучы загадчыка аддзела адукацыі інстытута мы вядзем гутарку з распрацоўшчыкамі аддзела некалькіх сістэм.

— Аддзел наш самы буйны ў інстытуце, — расказвае яго загадчык Аляксандр ДУДКІН. — мае сем лабараторыяў. Займаемся распрацоўкай вялікіх інтэграцыйных інфармацыйных сістэм для арганізацыі дзяржаўнага кіравання. У прыватнасці, асноўнымі аб'ектамі аўтаматызацыі з'яўляюцца такія сур'ёзныя органы, як Адміністрацыя Прэзідэнта, Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі, Міністэрства юстыцыі краіны, Міністэрства па падатках і зборах, у пэўнай меры Міністэрства фінансаў, дзе створаны дэпартамент па каштоўных паперах. Хоць таму для іх — завяршылі.

Сёння асноўныя работы разгорнуты на гэтых названых вышэй аб'ектах. Для Міністэрства па падатках і зборах робіцца новая сістэма, якая абслужыць будучы аддзел у прамысловую эксплуатацыю. Наколькі эфектыўна яны будзе дзейнічаць, убачым у канцы года. Скажу той, што абедзве — вельмі значныя для самога міністэрства ў частцы ўзаемадзеяння з насельніцтвам перш за зборы падаткаў, на падставе гэтых распрацовак будзе сфарміраваны Рэестр юрыдычных асоб, які з'явіцца важным звяном «электроннага ўрада» ў нашай краіне. Усе свае работы вядзем у рамках праграмы «Электронная Беларусь».

Такім чынам сістэмы, якія ствараем для сваіх заказчыкаў, не з'яўляюцца лакальнымі, яны інтэгруюцца ў агульнадзяржаўную, і фарміруюцца карпаратыўна інфармацыйна сетка арганізацыі дзяржаўнага кіравання. Ідэя глабалізацыі інфармацыйных рэсурсаў, а таксама паслупова забяспечваюцца ўсё больш шырокі даспадары.

— Для міністэрства юстыцыі быў распрацаваны праект па выдзяленні рэгістра юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў, — на нашай прасьбе пераходзіць на канкрэтны Аляксандр Генадзевіч Дудкін. — Што датычыцца інфармацыйнай сістэмы забяспечвання дзейнасці Адміністрацыі Прэзідэнта, то яна дастаткова эксклюзіўная, бо эксклюзіўны сам аб'ект. Хутка будзе дзесяць гадоў, як мы над ёй працуем, яна была ўкаранена ў 2002 годзе, у апошнія гады ідзе яе актыўная інтэграцыя ў агульнадзяржаўную інфармацыйную прастору. Першы раз у гэтым звязана са стварэннем сістэм кантролю выканання даручэнняў кіраўніцка дзяржавы.

Сістэма ахоплівае амаль усе падраздзелы, які ёсць — утварэнні і аддзелы, там арганізавана інфармацыйнае ўзаемадзеянне. У наступным годзе будзе ўкараняцца электронны дакументаварот з выкарыстаннем электронна-лічбавага подпісу.

Да слова сказаць, укараненне ў рас-

УРОК ИНФАРМАТИКИ ДЛЯ УЛАДНЫХ СТРУКТУР. ПЕРШЫМІ ЗДАЮЦЬ ЭКЗАМЕН МИНИСТЕРСТВА

У рэспубліцы ажыццяўляецца дзяржаўная праграма інфарматызацыі «Электронная Беларусь». На першых яе этапах вядзецца, кажучы спрасьня, камп'ютарызацыя дзяржаўных органаў кіравання. Інфармацыйныя тэхналогіі з'яўляюцца іх рабочымі інструментамі, які павінны дзейнічаць аператыўна і на ўсёй тэрыторыі краіны. Плануецца, што на наступных этапах «глабальная інфарматызацыя» прыйдзе і да простага грамадзяніна.

У шэрагу асноўных выканаўцаў дзяржаўнай праграмы — Навукова-інжынернае рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Інстытут прыкладных праграмных сістэм» (НІРУП «ППС») Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Беларусі. Першы каментарый мы атрымалі ад намесніка дырэктара інстытута Аляксандра КАРЖАНЕЎСКАГА.

логі, якімі мы затым шырока карысталіся ў далейшай практыцы, — працягвае Пётр Генадзевіч. — Гэта забяспечвала эканомію рэсурсаў для нас, як распрацоўшчыкаў, і пэўную уніфікацыю дакументаў для карыстальнікаў — дзяржаўных органаў. Давалася ў будучым забяспечыць ўзаемадзеянне сістэм. Такім чынам інстытут рыхтуе базу для інтэграцыі розных інфармацыйных сістэм у адзінае інфармацыйнае поле.

Сёлет у развіццё гэтага праекта мы прыступілі да падрыхтоўчых работ для розных прафесійных пенсій. Сістэма ў ліку першых (а сярод дзяржаўных — самая першая) пераходзіць на рыжкі інтэрнэт-тэхналогіі: усё раўняна аддзелены фонд будучы ўзаемадзеянчы са сваім цэнтрам і з цэнтральнай базай даных праз інтэрнэт. У мінімум гарадскім і раённым аддзяленнях у сталіцы такая магчымасць усё ёсць.

Працуе ланцужок «раён—вобласць—цэнтр»

Загадчыка яшчэ адной лабараторыі Мікалая ГУЛІНА мы напрасілі крыху падрабязней расказаць пра сістэму рэгістрацыі юрыдычных асоб і прадпрыемстваў, якая нас зацікавіла. Ён з'яўляецца кіраўніком праекта.

— Сістэма спарэбілася, каб стварыць адзіную базу даных усіх юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў.

Напружана працавалі над ёю з 2003-га і ўкаранілі ў 2006 годзе. Сістэма мае больш за 200 аб'ектаў укаранення, тры ўраўні. Цэнтральны — Міністэрства юстыцыі, дзе створаны структуры, якія будучы гэтым займацца. Затым ідзе ўраўненне рэгістрацыйных органаў — аблвыканкамі і Мінскі гарадзкім, адміністрацыі савабодных эканамічных зонаў, Наўбаванскі, Мінскі і тры ўраўненне — раённым і гарадскім выканаўчым камітэтамі. Гэта тры аб'екты, дзе вядзецца адзіны дзяржаўны рэгістр (ЕГР), уносіцца патрэбныя звесткі. Кожны ўраўненне мае сваю базу даных, якія ўтрымліваюць інфармацыю па суб'ектах гаспадарання, што тэрытарыяльна адносяцца да гэтага ведамства. І ўсе звесткі па ланцужку «раён—вобласць—цэнтр» паступаюць у цэнтральную базу Мінюста.

Асноўныя функцыі сістэмы — аўтаматызацыя працэсу рэгістрацыі суб'ектаў гаспадарання, падрыхтоўкі рашэнняў па суб'ектах, якія ствараюцца, а таксама працэсу ліцэнзавання. Рэгістрацыя змяненняў, выключэнняў з рэгістра, выдача дакументаў і пасведчанняў. Карцейкаў жарты, аўтаматызацыя ўсяго працэсу падрыхтоўкі рашэнняў рэгіструючых органаў, іх для адвадвяднага афармлення ў на-

журналістам пастаянна падкрэсліваў: адна з задач, якія даводзіцца пастаянна вырашаць, — па абароне інфармацыі, каб не «расплекскаліся» даныя па зарабках, па працуючым стажах, па велічыні налічанай пенсіі ці падатковых адлічэнняў, усё гэта — толькі для службоўцаў характэрна. Ніндодная з сістэм не можа быць прынята ў эксплуатацыю без сістэмы абароны інфармацыі, якая цалкам выключае несанкцыянаваны доступ да інфармацыі, несанкцыянаваную яе мадыфікацыю.

— Пры рабоце над сістэмамі праходзім усё этапы экспертызы, ліцэнзавання, сертыфікавання нашых распрацовак з пункту гледжання забяспечвання інфармацыйнай бяспекі, — паведаваў М. Гулін. — У тым ліку ўсе нашы субадраццкія сертыфікацыі сваё праграмае забяспечэнне — сістэмы крыптаабароны праграмага забяспечвання, аўтэнтыфікацыі і гэтага далей. Сістэмы абараняюцца на розных узроўнях.

Але вернемся да рэгістрацыі юрыдычных асоб і прадпрыемстваў. Вядома ж, сістэма маладая і патрабуе далейшага тэхналагічнага развіцця. Тым не менш з гэтага года яна функцыюе абсалютна павуакрадна ў ўжо пачала ўзаемадзеянне з іншымі буйнымі сістэмамі, які дзейнічаюць у структуры ўрада. Цэнтральная база даных размешчана ва ўтраўненні адзінага дзяржаўнага

рэгістра Міністэрства юстыцыі. Яна вядзецца ў рэальным маштабе часу.

Цікава, што ёсць стаючы рэзананс не толькі сярод карыстальнікаў, але і ІТ-распрацоўшчыкаў Беларусі, — гаворыць наш суразмоўца. — Аб чым сведчыць той факт, што да нас цяпер вельмі многа і часта звяртаюцца распрацоўшчыкі іншых сістэм з розных міністэрстваў і ведамстваў, якія хочучы ўзаемадзеянчы з нашай сістэмай. Калегі ацанілі, што яна сфарміравана з прымяненнем самых сучасных сродкаў распрацоўкі. Гэта ўдзельнічае абсталявання і прыкладнага праграмага забяспечвання. Качаковы вынік — прадстаўленне камфортных паслуг для карыстальнікаў і знешніх удзельнікаў.

Аліментшчыкаў узятлі на ўлік

Яшчэ адзін наш «гід» па віртуальным, і тым не менш рэальным сусвеце электронных дакументаў, — Аляксей ПЕРАПЕЧКА, таксама загадчык лабараторыі.

— Адна з апошніх нашых распрацовак — аўтаматызаваная сістэма вядзення ўзбуджаных выканаўчых вытворчасцў (возбуджаных іспольнітальных прайзводств), скарачана АІС ВІП. Прадназначана яна для збору, аўтэнтыфікацыі, захоўвання і аналізу даных аб узбуджаных вы-

канаўчых вытворчасцях у судах агульнай юрысдыкцыі. І створана для вядзення адзінага аўтаматызаванага ўліку даўжнікоў і кантролю за тым, як яны пагаджаюць свае абавязачельствы. Гэта трохузроўневая сістэма. Першы ўраўненне — раённая суды, дзе рэалізаваны рашэнняў судовай інстанцыі займаюцца судовыя выканаўцы, і кожны з іх мае доступ да банка даных.

Другі ўраўненне — ўпраўленні юстыцыі аблвыканкамаў. І трэці — Мінюст. Інфармацыйны абмен паміж трыма гэтымі інстанцыямі, які ажыццяўляецца з функцыяй кантролю, вядзецца пастаянна, штодзённа, так што ў аліментшчыкаў ці нейкіх іншых даўжнікоў няма ніякага шанцу «адкруціцца».

Сёння АІС ВІП дзейнічае ў прамысловым рэжыме ва ўсіх раённых судах, ўпраўленнях юстыцыі аблвыканкамаў і цэнтральным апарата Мінюста.

Наогул работа па стварэнні адзінага інфармацыйнага рэсурсу арганізацыі і ўстаноў юстыцыі, судовай агульнай юрысдыкцыі Мінюста вядзецца шматпланова. Распрацавана і адзінае аўтаматызаванае інфармацыйнае сістэма Мінскага гарадскога суда. Яна прадугледжвае стварэнне адзінага інфармацыйнага рэсурсу Мінгарсуда, а таксама аўтаматызаваных рабочых месцаў для суддзўў і спецыялістаў сталічнай судовай інстанцыі, камп'ютарны запіс «з голасу» ходу судовага працэсу. Потым моўная інфармацыя ўтвораецца ў кампакт-дыск, што палягалае яе захоўванне і карыстанне ёю. Непатрэбныя становяцца шматтомныя пухляя «справы».

Варта ўвагі тэндэнцыя: колькасць заказчыкаў у інстытута, карыстальнікаў расце — за кошт стварэння новых сістэм, які выхадзі на рэгіянальныя ўраўні. Інстытут, які мы пераканалі, стварае сістэмы, у якіх новыя сістэмы, калі спачатку яны прызначаны для арганізацыі кіравання верхняга «шэрагу» ўлады, а затым ідзе абласны ўраўненне, раёны і гарадскі ўзровень горада.

— На мой погляд, прыйшоў час, калі разам са стварэннем агульнадзяржаўнага рэсурсаў патрэбна ўжо ўшыльковую займацца і тэрытарыяльнымі арганізмамі дзяр-

жаўнага кіравання, стварэннем разгалінаванай тэрытарыяльнай інфармацыйнай сістэмы, падкрэсліў у самым пачатку нашай сустрэчы намеснік дырэктара. А затым ісі далей — да чалавека, працаваць для яго зручнасці.

Тым больш гэта рэальна, што грамадства, дзякуючы школьным урокам інфарматыкі, якія знаходзяць свой працяг у вучэбных праграмах ВНУ, у вытворчым жыцці многіх працоўных калектываў, рэальна «выспела» для больш шырокага пераходу на электронныя тэхналогіі ў паўсудзённым побыце.

Прыклад такі прыклад. Інстытут удалося сістэматызаваць інфармацыю аб інавацыйных праектах, стварыў сістэму інавацыйнай дзейнасці Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях Рэспублікі Беларусі (ДКНТ). Але для большай зручнасці, даступнасці для радавых, скажам так, карыстальнікаў сістэма прадублявана ў Нацыянальнай бібліятэцы. Яна ўключае ў сябе і тую інфармацыю, якая збіраецца ДКНТ, а таксама якая перадаецца на галіновыя праграмы міністэрствамі і ведамствамі. Гэта якраз сістэма для шырокага адкрытага доступу насельніцтва, навукоўцаў, студэнтаў, юрыдычных асоб, асць што важна.

На работу калектыву прыходзяць стаючыя водгукі, гэта прыемна. Але на сёння існуе і іншы крытэрыў. Цяпер інстытут адчувае канкурэнцыю не толькі беларускіх калег, ідзе таксама велізарны патак прапановаў карыстальнікамі па стварэнні праграм з боку расійскага рынку. Тым не менш сістэмы НІРУП «ППС» ўплываюць нашэй гэтага валу расійскіх канкурэн-

ці, дэлегацыі з Азербайджана, Малдовы, Казахстана — ён быў цікавым для прафесіяналаў.

Супрацоўкі інстытута прынялі ўдзел і ў рабоце Нацыянальнай выставкі Рэспублікі Беларусі ў Венесуэле Экспо Feria «Belarus — 2007», якая прайшла ў снежні мінулага года ў Каракасе.

Інфармацыйныя паслугі ад дзяржавы

І на заканчэнне мы сустрэліся з дырэктарам інстытута Алегам Іванавічам ГАЛІНОЎСКИМ, напрасілі расказаць аб задачах, якія трэба вырашаць.

— Міністэрства сувязі і інфарматызацыі краіны паставіла перад намі задачу прапрацаваць пытанне аб стварэнні эксклюзіўнай арганізацыі пад «электронны ўрад». Спрагназаваць, як будучы ўзаемадзеянчы паміж аб'ектамі дзяржаўнага кіравання і суб'ектамі гаспадарання, радавая грамадзяне. А таксама паглядаць, як па прыпынку «Аднаго акна» можна будзе аказаваць дзяржаўныя інфармацыйныя паслугі, стварыць адвадвены іх пералік, каб зацвікаваць заказчыка звярнуцца за гэтымі паслугамі і ў рэшце рэшт якасна іх атрымаць. Мы такую прапрацоўку пачалі выконваць.

З улікам нашай спецыялізацыі, нашых магчымасцў мінулага года калегія міністэрства ўважліва, што мы павінны займацца навуковым забяспечэннем адной працэсу інфарматызацыі, якія ідуць у краіне. І навуковай прапрацоўкай пятаўнай функцыянавання сістэм «электроннага ўрада».

Цяперці змены работа па рэгістрацыі інфармацыйных рэсурсаў, якую вядзе інстытут. Створаны сайт для іх рэгістрацыі. Плануецца перайсці на папярэдняе рэгістрацыю праз інтэрнэт. Ідзе бурнае развіццё інфармацыйных тэхналогій, і таму Міністэрства сувязі і інфарматызацыі паставіла задачу стварыць рэгістр аўтаматызаваных сістэм і інфармацыйных тэхналогій, якія існуюць у краіне. Значыць, дзейнічаюць і гэтыя накірунку пераходзіць на новы ўзровень.

А тэ работы, якія выканалі раней, усё яны працуюць у рэальных умовах. Выкарыстоўваюцца дастаткова эфектыўна і прыносяць рэальную карысць. Так што грошы на іх стварэнне дзяржава выдаткавала не дарэмна.

Любая дзеючая сістэма не стаіць на месцы, яна працягвае развівацца, адаптавацца да патрабаванняў сённяшняга дня. І мы заняты пастаяннай мадыфікацыяй сістэм, якія працуюць. Напрыклад, калі для Міністэрства юстыцыі мы раней аўтаматызавалі суды абласнога ўраўноў, то цяпер прыступілі да судовай раёнага ўраўноў.

Шчына адна навіна: стварылі ў сабе цэнтр маніторынгу працэсу інфарматызацыі, яго калектыв павінен перш за ўсё паглядаць, якія першаацаровавыя мерыпрыемствы па інфарматызацыі патрэбна выконваць, каб гэта былі не асобныя элементы, а ўзв'язаны ў дзяржаўную сістэму.

Аб перспектывах. Цяпер ідзе прапрацоўка новай дзяржаўнай праграмы, якая датычыцца далейшага будаўніцтва інфармацыйнага грамадства. Там будзе прадугледжана больш шырокая інфарматызацыя ўсяго нашага жыцця — ад арганізацыі кіравання працэсу інфарматызацыі пайдзе ў глыбіню: ў школы, у сельскую гаспадарку і г.д. Пашырэнне сферы дзейнасці павінна прывесці да таго, што з'явіцца новыя распрацоўкі, аб'яднання ў агульную сістэму.

Каб аказаваць на належнай вышыні дзяржаўныя інфармацыйныя паслугі, павінны быць створаны нацыянальныя інфармацыйныя рэсурсы. Гэта комплекс баз даных па ўсіх накірунках дзейнасці, грунтоўна ўключаныя ў іх і мяржыць будаваць гэтыя паслугі. І мы лічым, што наступны наш накірунак работы — стварэнне такога нацыянальнага рэсурсу.

Публікацыя падрыхтаваў Уладзімір ХІЛЬКЕВІЧ УНП 100059271

НА ЗДЫМКАХ: 1. Дырэктар інстытута прыкладных праграмных сістэм Алег ГАЛІНОЎСКИ. 2. Усе героі гэтай фоталабарыі — вядучы інжынер-праграміст Віталій БІЧУКОВ (верні здымак у крузе), загадчык лабараторыі Пётр РЫЖКІН (злева), вядучы інжынер-праграміст Антон УРМАНОВ (справа) і загадчык аддзела Аляксандр ДУДКІН працуюць на праграму «Электронная Беларусь». 3. Намеснік дырэктара Аляксандр КАРЖАНЕЎСКИ (верні здымак), а таксама начальнік цэнтра маніторынгу працэсу інфарматызацыі Алег СЯЛІЦКІ і вядучы інжынер Алена ІКАРОМІК. 4. Кіраўнік аддзела і вядучы лабараторыі Мікалай ГУЛІН і вядучы інжынер-праграміст Антон ВАЛЧЭЦКІ і Сяргей ІПАТОВІЧ (верні здымак). Загадчык лабараторыі Аляксей ПЕРАПЕЧКА, вядучы эканаміст Кацярына АНІКУШЫНА, загадчык лабараторыі Антон ВАСІЛЕЎСКИ і інжынер-эканаміст Дзімітрый ПАСЮКЕВІЧ (на здымку злева).

Яшчэ адзін творчы калектыв — на правым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Яшчэ адзін творчы калектыв — на левым здымку: вядучы спецыяліст Алена МАЛІНОЎСКАЯ і Тацяна САМОІЛЕНКА, загадчык аддзела Валодзіца ПЯТЭРКА, вядучы інжынер-праграміст Вольга ЯСЮКЕВІЧ і загадчык лабараторыі Валія ГАПЕНКА. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Країна Здароўя

Выпуск № 44 (100)

ПАМЕЖНІКІ СПАБОРНІЧАЮЦЬ СЕМ'ЯМІ

З усіх прыкардонных куткоў Беларусі ў сталіцу прыйшлі каля двухсот памежнікаў са сваімі сем'ямі, каб паўдзельнічаць у другім спартыўна-аздараўленчым свяце калектываў фізічнай культуры Дзяржаўнага памежнага камітэта Рэспублікі Беларусь.

Каманды з памежных атрадаў Пінска, Гомеля, Гродна, Полацка, Ліды, Смаргоні, а таксама з Брэсцкай памежнай групы, кантрольна-прапускога пункта «Мінск», Дзяржспартакамітэта і курсантаў Ваеннай акадэміі краіны спартоўнічалі ў перацягванні каната, спартыўнай і сямейнай эстафетах, настольным тнісе. Самых траліх выявіла стрэльба з табельнай зброі і стрэльба з эстафетнага для наменнікаў чыка. Першае месца ў камандным заліку заняў Пінскі памежны атрад, другое — Брэсцкая памежная група, трэцяе — памежнікі са Смаргоні. Арганізатарамі свята выступілі Дзяржаўны памежны камітэт Рэспублікі Беларусь і Беларускае фізкультурна-спартыўнае грамадства «Дынама».

Марына БЕГУНКОВА. Фота аўтара.

Прафсаюзы — за масавы спорт

Федэрацыя прафсаюзаў Беларусі, Міністэрства спорту і турызму правялі ў Гомелі XII Рэспубліканскую міжгаліновую спартакіяду «За фізічнае і духоўнае развіццё нацыі». Удзел у ёй узялі звыш тысячы аматараў спорту з 26 камандаў. Як і на папярэднюю спартакіяду (а праходзіла яна два гады таму), мацнейшымі аказаліся работнікі хімічнай, горнай і нафтавай галін прамысловасці. Складаюць прафсаюзы чыгуначнага і транспартнага будаўніцтва і работнікі сувязі. Мы папрасілі пракаментаваць гэту акцыю наменніка старшыні Федэрацыі прафсаюзаў рэспублікі Андрэя Лук'яновіча. Ён адзначыў, што Федэрацыя надае вялікую ўвагу развіццю фізкультуры і спорту як аматарскага, так і прафесійнага, здаровага ладу жыцця. Сёння амаль 60 тысяч юнакоў і дзяўчат займаюцца ў дзяржаўна-адукацыйных і адукацыйных спартыўных школах прафсаюзаў, функцыянуюць 173 спецыялізаваныя вучэбна-спартыўныя установы. 49 з іх маюць статус ДЮСШ алімпійскага рэзерву, астатнія займаюцца агульным фізічным развіццём. Федэрацыя ўзяла курс на развіццё масавага спорту, і на апошняй сустрэчы старшыні яго Леаніда Козіка з Прэзідэнтам краіны Аляксандрам Лукашэнка падтрымаў гэты напрамак.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Прамыя лініі

Наш адказ дзіцячым інфекцыям

Як засцерагчы дзіця ад інфекцыйных хваробаў і прадупіць ускладненні, выкліканыя апошнімі? Якія інфекцыі будуць «уладарыць» гэтай восенню і зімой? Каму і навошта трэба рабіць прышчэпку ад грыпу? Аб усім гэтым можна распытаць Іну Генадзеўну GERMANENKU, дацэнта, загадчыцу кафедры дзіцячых інфекцыйных захворванняў Беларускага дзяржаўнага меды-

цынскага ўніверсітэта, галоўнага пазаштатнага спецыяліста Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь па дзіцячых інфекцыйных захворваннях. Задаць свае пытанні можна па нумарах рэдакцыі: 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92 у сераду, 1 кастрычніка, з 13.00 да 14.00. Папярэдняе пытанні пакайдзе, калі ласка, па нумары 8 (017) 287 18 29.

Як процістаяць дэгенератывым паталогіям галаўнога мозга?

Аб асаблівасцях перамагання сасудзістых паталогій галаўнога мозга (інсульты, анеўрызмы і інш.), хірургічных метадах лячэння гэтых паталогій і сучасных дасягненнях айчыннай нейрахірургіі можна распытаць Арнольда Федаравіча СМЕЯНОВІЧА, прафесара, загадчыка нейрахірургічнага аддзела Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтру «Неўралогія і нейрахірургі-

я», члена-карэспандэнта Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь, Лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь. «Прамая лінія» з яго ўдзелам адбудзецца ў рэдакцыі «Звязды», у аўторак, 7 кастрычніка, з 17.00 да 18.00. Званіце, калі ласка, па нумарах: 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэдняе пытанні можна пакінуць па нумары: 8 (017) 287 18 29.

БЯСПЕЧНЫ ЗАГАР УСЁ Ж ТАКІ НЕМАГЧЫМЫ?

Спрэчкі пра шкоду і карысць загару вядуцца даўно. З аднаго боку, пад уздзеяннем ультрафіялету ў арганізме сінтазуюцца важныя для чалавека рэчывы, у тым ліку вітамін D: у дзіцяй пры недахопе гэтага вітаміну развіваецца рахіт, а ў дарослых дэфіцыт вітаміну D прыводзіць да парашчэпнасці і абмене кальцыю. Даказана таксама, што дэфіцыт сонца, ад якога асабліва пакутуюць жыхары Паўднёвага паўшар'я, прыводзіць да сезоннага дэпрэсію. З іншага боку, дакладна прасачваецца сувязь паміж сучаснай модой на загар і ўзрастаннем колькасці выпадкаў злаякаснай меланомы, у якую лёгка можа эвалюцыянаваць самая звычайная радзімка.

Між іншым, многія лічаць, што адназначна гаварыць пра карысць ці шкоду сонца не даводзіцца. Добра ўсё, што ў мору, і гэта датычыцца ў тым ліку і сонца. У якасці альтэрнатыўны прыроднаму ультрафіялету часта прапануюць штучны загар у саляры. Асноўная перавага салярыяў перад сонцам заключаецца ў дакладнай дозіроўцы ультрафіялету, што дазваляе папярэдзіць апёкі скуры, якія многія памылкова лічаць стадыяй звычайнага загару. Таксама, у адрозненне ад сонечнага ультрафіялету, дзе прысутнічаюць усе віды праміняў, у тым ліку і прамні С, якія выклікаюць у клетках скуры мутацыі і прыводзяць да развіцця меланомы, лампы салярыя вырабляюць толькі прамні А і В. Пры гэтым можна рэгуляваць іх уздзеянне: з дапамогай прамняў А можна атрымаць хуткі і лёгкі загар, а з дапамогай В-прамняў — доўга-тэрміновы эффект. А, камбінуючы іх уздзеянне, можна дасягнуць аптымальнага выніку для кожнага кліента. І яшчэ адзін важны плюс салярыяў — даступ-

насць «сонца» для ўсіх круглых год. Аднак такую пазіцыю падзяляюць далёка не ўсе. Амерыканская навукоўца ў серыі артыкулаў, што будуць апублікаваны ў кастрычніцкім нумары часопіса Pigment Cell & Melanoma Research, папярэджвае: «Абсалютна любіць від загару, атрыманы пры ультрафіялетавым выпраменьванні як на сонцы, так і ў саляры, шкодны для здароўя і можа прыводзіць да шырокага спектра захворванняў: ад заўчаснага старэння скуры да раку».

Аўтары трох артыкулаў — спецыялісты ў галіне клетачнай біялогіі, дэрматалогіі і эпідэміялогіі — даследавалі ўздзеянне ультрафіялетавога выпраменьвання на скуру, у тым ліку і ў саляры. Дадзеныя іх даследаванняў аб'яўляюць меркаванне пра бяспечнасць салярыяў. Навукоўцы ўпэўненыя, што наведванне салярыяў, большасцю кліентаў якіх з'яўляюцца маладыя жанчыны, звязана з высокай рызыкай развіцця самай небяспечнай формы раку — меланомы. Аўтар аднаго з трох артыкулаў, дэрматалаг, прэзідэнт Таварыства даследавання меланомы Дэвід Фішар, і яго калега адзначаюць, што і загар, і раку скуры пачынаюцца з пашкоджання ДНК ультрафіялетавай радыяцыяй, і прыходзіць да высновы пра немагчымасць «бяспечнага загару».

«Ультрафіялетавая радыяцыя — гэта той фактар рызыкі развіцця раку, якога няма пазбегнуць. Хоць генетычныя і іншыя фактары таксама адыгрываюць ролю ў развіцці гэтага захворвання. Але роля ультрафіялету ў развіцці раку — бяспрэчная. Таму ўсе спробы ўвесці грамадскасць у зман у гэтым пытанні, у тым ліку дзеяў эканамічнай выгады гаспадароў салярыяў, павінны сустраць рашучы адпор», — падкрэсліваецца ў падрыхтаваным артыкуле. Амерыканскія навукоўцы заклікаюць забараніць наведванне салярыяў дзецьмі і падлеткамі да 18 гадоў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

І ў салаце салманэла

Брытанскія навукоўцы высветлілі, што салаці можа быць небяспечнай для жыцця. У зеляніне жыве салманэла — узбуджальнік салманелёзу. Хвароба можа прывесці да смерці. Да гэтага часу лічылася, што салманэла жыве ў курчым мясе, яйках і прадуктах, якія ляжалі побач з імі. Выпадкі заражэння пасля ўжывання шпінату і базіліку даказваюць: яна ўтрымліваецца таксама ў зеляніне. Каб не заразіцца, вельмі старанна мыйце лісты для салату, — раіць прафесар Гадзі Францэлі з Імперскага каледжа Лондана, — нават калі на ўпакоўцы пазначана, што салатная сумесь гатовая для ўжывання.

Навуковы падыход

Самы сэксуальны градус

Сэксолагі вылічылі самую аптымальную тэмпературу для спальні Навукоўцы даўно звярнулі ўвагу на той факт, што найбольшая колькасць дзяцей нараджаецца восенню. Аднавядна зачытаны яны былі зоймі. Прычым гэтым некалькі. У халодныя месяцы людзі больш часу праводзяць у ложку, дзе, як вядома, не толькі спяць. Але галоўная прычына звязана з асаблівасцямі чалавечага арганізма, якія пацвердзіла накладанне метэаралагічных картаў на графікі нараджальнасці. Пры высокай тэмпературы паветра чалавечая цела вельмі эканомна прадуюць энергію, каб падтрымліваць уласную тэмпературу, бо ў гэтым няма асаблівых неабходнасці. Больш марудна ідзе працэс абмену рэчываў, ды і ўсё астатняе — таксама, што, у сваю чаргу, вядзе і да зніжэння сэксуальнай актыўнасці. Але ўжо пры тэмпературы паветра плюс 12—18° арганізм пачынае працаваць больш актыўна, энергія назапашваецца. У гэты час сэкс асабліва карысны, бо спрыяе паскоранню абмену рэчываў, што ўзнімае тонус усяго арганізма. Аднак пры вельмі нізкай тэмпературы арганізм неахвотна аддае запасы энергіі — не замерзнуць бы самому, які ўжо тут сакс. Сэксолагі вылічылі аптымальную тэмпературу для спальні — плюс 16°C. Менавіта яна спрыяе ўзмацненню палавой цягі.

Карысная парада

ВЫБІРАЕМ НЕ ФІЛЬТРЫ. ВЫБІРАЕМ ЧЫСТУЮ І СМАЧНУЮ ВАДУ

Прыгавдаю, як на здымнай кватэры ў Заводскім раёне сталіцы мы маглі смела піць ваду праміа з водарэправоднага крана. У нашым цяперашнім Фрунзенскім гэта немагчыма, бо ад яе літаральна пахне хлоркай. Выйсце людзі шукаюць кожны на свой капаль — адны набываюць бутэлюваную ваду, другія карыстаюцца фільтрам для ачысткі. Праблема з вадой — актуальная для многіх. Нядаўна на старонках газеты мы давалі адказ на пытанне чытача адносна таго, ці не выклікаюць бытавыя фільтры змянення мікралементага саставу вады. Сёння мы вернемся да гэтай тэмы і пагаворым пра тое, якія ж уласна цапер ёсць фільтры для ачысткі вады ў хатніх умовах.

ФІЛЬТРУЕМ. АД ЧАГО? Перш чым нешта выбраць, варта вызначыцца: а які канчатковы вынік канкрэтна вас будзе цалкам задавальняць, ад якіх шкодных прымесей вы хацелі б ачысціць ваду, у якіх аб'ёмах вам штодня патрэбна адфільтраваная вільгасць? Напрыклад, фільтр грубай ачысткі прызначаны для выдалення з вады механічных прымесей. (Памтаеце, у савецкай часці існавалі такія гумавыя насадкі на водарэправодныя краны, нешта падобнае, толькі больш дасканалыя ёсць і зараз.) У новабудуемых такіх фільтры ўстанавліваюцца адрозна. Зрэшты, пасля адключэння-падключэння вады (у тым ліку і пры ўрэзках у сетку падчас рамонтаў) раз-пораз з кранаў, нягледзячы на наяўнасць фільтраў грубай ачысткі, можа ісці і пясок, і іржа, і іншы бруд. Але такія фільтры незамэнныя, калі вы збіраецеся ўстанавіць сучасныя краны на «кераміцы» (інакш давядзецца спыніцца на змяшальніках на гумавых пракалках): пясок можа хутка «з'есці» яго начыны.

Вугальны фільтр выдале хлор, непрыемны пах, арганічныя рэчывы. Сістэма абезжалевазана дазваляе выдаліць з вады лішняе жалеза, адвядзючы магчымы удар як па здароўі чалавека, так і па хатняй сантэхніцы (хто не бачыў іржавых плямаў на керамічнай плітцы ці на ракавінах?). Сістэма змянячана выдале солі, якія ўтвараюць налёты на трубах, сантэхніцы, кухонным посудзе, робяць ваду «мяккай». Сістэма зваротнага осмасу выдале бактэрыі і вірусы, зніжае ўтрыманне нітрату, мае самую высокую ступень ачысткі вады. ПРАТОЧНЫЯ І НЕПРАТОЧНЫЯ Па спосабе падключэння да водарэправода ўсе фільтры можна падзяліць на праточныя і непраточныя (інакш яшчэ — самацечныя). Ад гэтай акалічнасці залежыць і прадукцыйнасць ачышчальнай вады, і... прастора на вашай кухні. Скажам, такі водачышчальнік, як насадка на кран, не можа даць аб'ём вады большы, чым вызначана яго прапускання здольнасцю — каля паўлітра за хвіліну. Ды і сам фільтр будзе увесь час упрыгожваць ваш

Змяшальнік. Можна мець пераключальнік рэжымаў — з «ачысткай» і «без ачысткі». Фільтр можа размяшчацца і побач з кранам, злучыўшыся з ім гібкім шлангам. Прадукцыйнасць тут большая ў два-тры разы, чым у насадкі, але спатрэбіцца месца для яго ўстаноўкі на сталенцы. Злучыць яго з кранам можна толькі на час фільтрацыі. Фільтр можна і напрамую злучыць з водарэправодам, вывешушы на кухонную мылку асобны дадатковы кран. Сам жа ён будзе схаваны ад старонніх вачэй. У такіх фільтрах і ступень ачысткі большая, і прадукцыйнасць — да 2—2,5 літра за хвіліну. Адзін з мінусаў (акрамя і большай жа цаны) — на невылітых па плошчы кухнях праблематычным бывае «ціснуць» як сам фільтр, так і дадатковы кран на мылку.

Усе пералічаныя вышэй фільтры адносяцца да праточнага тыпу, г.зн. яны пачынаюць ачышчаць ваду адрозна пасля адкрыцця крана. Але ёсць яшчэ і самацечны тып — ёмістасць, што мае здымны фільтр. Вада наліваецца ў яе і, працякаючы праз фільтр, назапашваецца знізу. Аб'ём ёмістасці можа складаць ад 3 да 5 літраў. Самы просты і распаўсюджаны тып бытавога фільтра можна выкарыстоўваць нават у паходных умовах. Натуральна, самы танны з усіх вышэйпамяняных.

ПАМ'ЯТАЕМ ПРА РЭСУРС Як мы пісалі раней, бытавыя фільтры непраточнага тыпу са зменнымі картрыджаў адносяцца да фільтраў для механічнай ачысткі пінной вады. Яны прызначаны для выдалення з яе цвёрдых часцінак, пяску, завісі, іржы. Іх выкарыстанне не змяняе мікралементаў склад вады. Звычайна гэта вугальны фільтр, у сучасных мадэлях можа выкарыстоўвацца бактэрыяцідная дабаўка, ён жа можа і змякчыць ваду. Галоўнае — своечасова, згодна з інструкцыяй, мяняць картрыджы. Іх рэсурс складае ў асноўным 300 літраў.

Рэсурс у праточных фільтрах значна большы — ад 4 да 12 тысяч літраў. Іх замену, як правіла, ажыццяўляюць работнікі фірмаў па продажы. Самая высокая ступень ачысткі вады, як ужо гаварыла-

Ф. СП-1 Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету **ЗВЯЗДА** з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРОВАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАНА ЗДАРОВА», «ЖЫРАДОЛІА», «КУПІЯЙ ЛЕПШЕ!» «НАСПЕРАК ЧАРНОВЫЛЮ» (індэкс выдання)

на 2008 год па месяцах											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму _____ (прозвішча, ініцыялы)
Куды _____ (адрес)
(паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету **ЗВЯЗДА** з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРОВАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАНА ЗДАРОВА», «ЖЫРАДОЛІА», «КУПІЯЙ ЛЕПШЕ!» «НАСПЕРАК ЧАРНОВЫЛЮ» (індэкс выдання)

ПВ	месца	літар	руб.	руб.	руб.	руб.	руб.	руб.	руб.	руб.	руб.
Кошт падпіскі пераадрасуючы				Колькасць камплектаў							
на 2008 год па месяцах											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму _____ (прозвішча, ініцыялы)
Куды _____ (адрес)
(паштовы індэкс) _____ (горад, населены пункт)

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на IV кв. або 2-е паўгоддзе 2008 г. — запаяніце картку ўдзельніка, выразаўшы і дасылаўце яе да 4 кастрычніка ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Падпісчык можа выйграць у якасці прызоў гадзіннікі, майкі, бейсболкі, 7 тэлевізараў «Віцязь» і суперпрыз — і суперпрыз — халадзільнік. Розыгрыш прызоў праводзіцца 7 кастрычніка 2008 г., вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» да 18 кастрычніка.

Атрымаць прыз можна ў рэдакцыі да 20 снежня 2008 г. пры прад'яўленні квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на IV квартал 2008 года і пашпарта. Дастаўку тэлевізараў і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. Пасля 20 снежня выдача прызоў спыняецца і пратэзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Больш падрабязна правільны гульні «Падпішыся на «Звязду» чытайце ў нумары газеты за 2 верасня 2008 года. Удачы ў гульні! Тэрмін правядзення гульні — з 02.09.08 па 18.10.08.

5 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на IV квартал або 2-е паўгоддзе 2008 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

Падпіска аформлена і аплачана ў _____ (адраснае сувязі) _____ на IV кв. або 2-е паўгоддзе 2008 г.

Хатні адрас і тэлефон _____ (індэкс) _____

Удачы ў розыгрышы!

Ну і ну! Ад кавы могуць вырасці грудзі

Навукоўцы з Кембрыджа вызначылі, што рост грудзей можа актывізавацца ад частага ўжывання растваральнай кавы і бра-ліяўных арахуў. Здаецца, вось яна, панаяца ад жаночых праблем і комплексў! І натуральна альтэрнатыва сілконавым імплантантам. Але не — ад кавы і арахуў грудзі растуць толькі ў мужчынах.

Пасля праведзеных эксперыментаў высветлілася, што гэтыя прадукты ўтрымліваюць значна большую колькасць фітаэстрагенаў, рэчываў, якія ўплываюць на палавыя прыкметы

чалавека, чым лічылася раней. Доктар Гюнтэр Кухле з Цэнтру праблем чалавечага харчавання вывучыў больш за 500 прадуктаў і напоў. Так, 100 грамаў растваральнай кавы ўтрымлівае 1,833 мікаграма рэчываў, падобных з эстрагенам, у той час як бразільскі арах утрымлівае 867 мікаграмаў. Для жанчын фітаэстрагены вельмі небяспечныя. Іх празмернае ўжыванне можа выклікаць бясплоднасць і павысіць рызыку захворвання на рак грудзей.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ВЯЛІКАЯ ПАДЗЯКА — ВЯЛІКІМ СЭРЦАМ

Тэлесеткі

Тэлеканал «ЛД» абвясціў пра пачатак тэлевізійнай акцыі «Вялікае сэрца», якая закліканая падтрымаць грамадскі пра выключны выгляд і герызму і міласэрнасці. Вялікім акцыі стане ўрачыстае ўрачэнне прэміі «Вялікае сэрца» напрыканцы гэтай года.

Як расказалі «Звяздзе» ў прэс-службе Белтэлерадыёкампаніі, паводле палажэння прэміі, яна прысуджаецца за самадзяння ўчынкi на карысць іншых людзей, а таксама рашучы дзеянні, звязаныя з рызыкай для жыцця і здароўя (якія выходзяць за межы ці не з'яўляюцца выкананнем вайсковых, прафесійнага ці службовага абавязку). Акрамя таго, прэмія ўручаецца за выключны выгляд актывістаў.

Выканаўчы прадюсар тэлеканала «ЛД» Воляга Мацвейчук удакладніла: гэты спіс не ўключае ўдзел у дабрачынных акцыях — перадачу грошай на рахунак, напрыклад: прэмія прадугледжвае канкрэтны дзеянні. Вылучаць кандыдатаў могуць як фізічныя асобы, так і арганізацыі і ўстановы. Неабходна даслаць ліст-заяўку з указаннем імя, імя па бацьку, прозвішча, месца жыхарства і заслуг кандыдата, кантактнаму інфармацыю — на паштовы адрас: 220807, г. Мінск, вул. Макіянкі, 9, тэлефон «ЛД» (з паштоўкай «Вялікае сэрца»), або праз афіцыйны сайт тэлеканала www.lad.tv.by. Пасля правяркі фактаў гісторыі будучы публікавацца для агульнага прагляду. Прымь заявак працягнуцца да снежня 2008 года. Лаўрэатаў прэміі вызначыць рада, складзеная з прадстаўнікоў Белтэ-

лерадыёкампаніі, дзяржаўных органаў і грамадскіх арганізацый, дзячы навуцы і мастацтва, спонсараў прэміі. Колькасць членаў савета будзе няшточнай. — Колькі ўсяго прамій плануецца ўручыць? — Ці кажуцца ў Волягі Мацвейчук. — Мы спадзяёмся, што лаўрэатаў будзе не менш як 15 чалавек. Але ў многім гэта залежыць ад актыўнасці людзей і ўстановаў, якія будуць вылучаць кандыдатаў. Дарэчы, мы разлічваем таксама на дапамогу друкаваных СМІ — бо тыя гісторыі, якія нам на сёння вядомыя, ужо друкаваліся ў газетках. — Прэмія не прадугледжвае грашовай ўзнагароды. Што атрымаюць лаўрэаты? — Адназначна гэта будзе арыгінальны дыплом — не проста каларовая паперка, а важны дакумент. І знак прэміі — прызавае статуэтка.

Цяпер ідзе збор гісторыі пра іх — людзей, адметных сваёй міласэрнасцю ці гераічнымі ўчынкамі. Надалей пра кожнага з іх плануецца зрабіць відэазамаляўкі і прадставіць іх у тэлеэфэры — напрыклад, у праграме «Беларуская часіна». У снежні рада разгледзіць спіс намінантаў і прагаласуе за кожную кандыдатаў, а напрыканцы месяца ў сталіцы адбудзецца і сама цырымонія ўзнагароджвання, якую ў запісы пачка тэлеканал «ЛД».

Святленькая акцыя — першая, але заснавальнік маюць намер зрабіць яе штогадовай. Каб пацвердзіць іншую прыказку — «Свет не без добрых людзей».

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

У вёсцы Галынка Зэльвенскага раёна пабудавана новая праваслаўная царква. Узводзілі яе, як кажуць, усебі грамадой. Але вяскоўцы ведаюць, што больш за іншых шычавалі пенсіянеры: былая настаўніца Аляксандра Канстанцінаўна Давідчык і былая дзярка Лідзія Сцяпанавічэна Саваж. Гэта яны разам аб'ехалі шмат сталічных і абласных прадпрыемстваў, каб новабудова атрымала ў выглядзе спонсарскай дапамогі будматэрыялы.

СЕННЯ Месяц Апошняя квадра. Месяц у сузор'і Льва. Сонца Усход Запад Дарожня дзень. Мінск Віцебск Магілёў Гомель Гродна Брэст. Геамагнітныя ўзрушэнні. НАДВОР'Е на зяўтра. Варшава МСК РЫГА ВІЛЬНЮС МАСКВА С.-ПЕТЭРБУРГ. ...У СУСЕДЗІІ.

ХІТ СЕЗОНА — СУКЕНКА

Модныя дамы ў адзін голас сцвярджаюць, што гэтай восенню нам ніяк не абыйсца без сукенкі. Мадзлі могуць быць самыя розныя: ад маленькай чорнай да рознакаляровай доўгай. Падыраўваюць іх раменьчыкамі і насіць з тупфлямі, каларымі калготкамі і сумкай з заасцежкай-пацалуначкам. Самыя актуальныя фасоны спадніц — «калова» і шатландскі кілт, даўжыня — крыху ніжэй за калена. Шаўковую блузку з шалікам-бантам апраўняюць з раскльшанымі джынсамі, махеравы джэмпер — са штанамі-лудачкамі. Паліто выбіраюць са скуры, драпу ці балоні. Дызайнеры абяцваюць, што яркія фарбы застануцца ў модзе, аднак самымі актуальнымі будуць чорны, бэжавы, бэзавы і шэры колеры.

1. Да прыталенай сукенкі апраўняюць падоўжаны кардыган буйной вяжкі. 2. Махеравы джэмпер насіць з вузкімі штанамі, а махеравую сукенку — са скураным раменем. 3. Смела спалучаюць у адным уборы палоску і кветкавы ўзор. 4. Маленькая чорная сукенка — лепшы варыянт для вяснянага выхаду. 5. Асабліва актуальнасць набываюць касынкi і ваўняныя капелюшкі-панамы.

1. Насіць рэчы чорнага і сіняга колераў — гэта вельмі модна. 2. Хіт сезона — 15-сантыметровая шпілка на невялікай платформе. 3. Прытрымліваюцца правіла: калі топы і сукенкі з тканіны з малюнкам, то сілует — трапецыя. 4. Купіце паліто з кароткімі рукавамі з фарбаванай футра, яно проста незаменае для вяснянага выхаду ў свет. 5. Строгую спадніцу-аловак дапоўніце асіметрычным топам.

1. Чорны і белы — галоўныя колеры сезона. 2. Даўжыня і тканіна спадніц могуць быць самымі рознымі — ад джынсавых міні да цвідавых максі. 3. Неабходныя аксесуары: брошка і чорна-белыя тупфлі з раменьчыкам. 4. Дапоўніце строгі ўбор раменем з пражкай, упрыгожанай камянямі. 5. Удзень насіць чорную сукенку-сарфан на бэжавую блузку, увечары змяніце гэты строй на маленькую чорную сукенку.

1. Выкарыстоўвайце аб'ёмныя каралі для стварэння небанальнага вобраза. 2. Яркі колер (ружовы, бірузовы, аранжавы, бардовы) таксама актуальны. 3. Дапоўніце ультрамодныя ўсходнія шаравары залацістымі топам ці жакетам складанага крою.

1. Кожны раз, выходзячы з дому, пытайцеся ў сябе: ці вець на мне што-небудзь бэзавое, шэрае ці бэжавае? Адказаў заўсёды павіна быць — «так!» 2. Спадніцы насіць вузкія, прамыя, ніжэй за калена. 3. Падкрэсліваюць талію тонкім раменьчыкам зверху сукенкі ці джэмпера. 4. Купіце клят з заасцежкай-пацалуначкамі і буйныя сонцахоўныя акуляры. 5. Выбіраюць катэільныя сукенкі без шлеек ці з адкрэтымі плячамі.

1. Спалучаюць розныя тканіны — як варыянт, плашчовае плюс кашмір. 2. Памятаюць, што рэчы яркіх колераў можна насіць і зімой. 3. Насіць рознакаляровыя сукенкі з геаметрычнымі і кветкавымі матывамі. 4. Гуляюць з прапорцыямі: дапаўняюць вузкую сукенку кароткім жакетам.

1. Галоўны матэрыял сезона — скура. Папоўніце свой гардэроб скуранымі паліто, сукенкамі ці спадніцамі. 2. Да адзення цёмных колераў падбіраюць ярка-чырвоныя аксесуары. 3. Для ўрачыстага выхаду выбіраюць пунсую сукенку да падпю. 4. Абутак для свежэга мерапрыемства — басаножкі на тонкай шпілцы, якая абцягнута шкурай. 5. Паліто з балоні насіць з раменем, а драпевае — нараспашку.

Мода 2008

1. Спалучаюць розныя тканіны — як варыянт, плашчовае плюс кашмір. 2. Памятаюць, што рэчы яркіх колераў можна насіць і зімой. 3. Насіць рознакаляровыя сукенкі з геаметрычнымі і кветкавымі матывамі. 4. Гуляюць з прапорцыямі: дапаўняюць вузкую сукенку кароткім жакетам.

1. Галоўны матэрыял сезона — скура. Папоўніце свой гардэроб скуранымі паліто, сукенкамі ці спадніцамі. 2. Да адзення цёмных колераў падбіраюць ярка-чырвоныя аксесуары. 3. Для ўрачыстага выхаду выбіраюць пунсую сукенку да падпю. 4. Абутак для свежэга мерапрыемства — басаножкі на тонкай шпілцы, якая абцягнута шкурай. 5. Паліто з балоні насіць з раменем, а драпевае — нараспашку.

24 верасня

1893 год — нарадзілася Паўліна Вікенцьеўна Мядзёлка, заслужаная дзеяч культуры Беларусі. Унесла вялікі ўклад у развіццё тэатральнага мастацтва. Удзельніца Віленскага музычна-драматычнага гуртка і Першага таварыства беларускай драмы і камедыі. Адна з першых выканала ролю Паўлінкі ў аднайменнай п'есе Я. Купалы. Писала вершы, песні, п'есы. Аўтар успамінаў. 1989 год — Кіраўнік Рымска-каталіцкай царквы папа Ян Павел II прызнаў справядлівае вучэння Галілея Галілея. У сваёй працы «Дыялог пра дзве найгаўнейшыя сістэмы свету» італьянец актыўна абараняў геліянтрычную сістэму свету, за што ў 1633 годзе быў падвергнуты суду інквізіцыі, якая вымушала яго адмовіцца ад вучэння М. Каперніка. Ён быў абвінавачаны ў бязбожнасці і адлучаны ад царквы.

Вілы — прылада сялянскай працы, прызначаная для таго, каб збіраць і пераносяць сена, салому, гной і інш., у народнай культуры ўваходзілі разам з іншымі вострымі жалезнымі рэчамі ў лік надзейных абрагяў. Часам вілы выкарыстоўвалі для «абароны» ад навальніцы, граду, маланкі. Для гэтага іх выносілі на двор і клалі крыж-накрыж перадам хаты. Каб спыніць ураганыя вецер, які мо наарабіць шмат шкоды для гаспадаркі: паламаць дрэвы, сарваць стрэхі з хат і інш., выконвалі магічныя дзеянні — у той бок, адкуль чакалі навалу, кідалі вострыя рэчы (нож, сякеру), у тым ліку і вілы. У народнай медыцыне знахары для лячэння цяжкіх захворванняў выкарыстоўвалі такі спосаб: над галавой хворага (чалавека ці жывёлы) размаўвалі драўляныя вілы, сімвалічна аддзяляючы хворую частку ад здаровай. У традыцыі ўсходніх славян вядома забарона выкарыстоўваць у час калядных святковых вечароў, памінальных дзён вілі і нажы, каб не наарабіць шкоды памёршым продкам, якія нябачна знаходзяцца за святочным сталом. З той жа нагоды ў святочныя дні забаранялася браць у рукі вілы, каб на працягу года не было мору сярод жывёлы.

Усміхнёмся! Ты ведаеш, Сямён, мая Роза такая добрая, гаспадарчая, разумніца. Няўжо, Вена, у цябе так дрэнна ідуць справы, што ты прадаеш мне сваю жонку? Шчасце — гэта калі дзеці сытыя, абутыя, апраўныя, здаровыя і іх няма дома. Пачаў рэзацца зуб мудрасці. У гэты час перафарбавалася ў бландзіну. Зуб расціраўся. Мне здаецца, ён пра нешта здагадваецца...

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Table with columns: № лота, Кадастровый номер, площадь и адрес земельного участка, Целевое назначение, Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений, Начальная цена земельного участка, Размер задатка, Расходы по подготовке документации, Расходы, связанные с проведением аукциона, Дата и время проведения аукциона, Окончательный срок приема документов.

ККУП «Витебский областной центр маркетинга» проводит повторный аукцион по продаже земельного участка

Table with columns: № лота, Кадастровый номер, площадь и адрес земельного участка, Целевое назначение, Характеристика расположенных на земельном участке инженерных коммуникаций и сооружений, Начальная цена земельного участка, Размер задатка, Расходы по подготовке документации, Расходы, связанные с проведением аукциона, Дата и время проведения аукциона, Окончательный срок приема документов.

Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории отсутствуют. Победитель аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона, в течение 10 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении земельного участка в частную собственность внести плату за земельный участок; возместить расходы, связанные с подготовкой и проведением аукциона и расходы по подготовке документации, необходимой для его проведения; осуществить в двухмесячный срок после принятия решения о предоставлении ему земельного участка государственную регистрацию права собственности на земельный участок; получить в установленном порядке техническую документацию и разрешение на строительство жилого дома; занять (освоить) земельный участок не позднее одного года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации права собственности на него. 1. Аукционы состоятся по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 32, в ККУП «Витебский областной центр маркетинга». 2. Заявления на участие в аукционах принимаются по адресу: г. Витебск, ул. «Правды», 32, ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Грамадзянін, прэезд аплчаем! МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ ЧЫРВОНАЯ ЗМЕЖА СВЯЯ СПРАВА КУПІ ЛЕПШАЕ! ТАВАРЫ ПАСЛУГІ ЦАНЫ

ВЫПИСАЙЦЕ «ЗВЯЗДА» НА ІV КВАРТАЛ 2008 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ УКЛАДКАМІ. МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ ЧЫРВОНАЯ ЗМЕЖА СВЯЯ СПРАВА КУПІ ЛЕПШАЕ! ТАВАРЫ ПАСЛУГІ ЦАНЫ. ДЛІ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАПІСЧЫКАЎ 63850 9200 рублёў на месяц 27600 рублёў на квартал. ДЛІ ВЕТАРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ 63145 8700 рублёў на месяц 26100 рублёў на квартал. ДЛІ ВЕДАМАСНЫХ ПАПІСЧЫКАЎ 63858 14700 рублёў на месяц 44100 рублёў на квартал. ВЕДАМАСНАЯ ПАПІСКА ДЛІ ЎСТАНОЎ МІНІСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎА 63239 13400 рублёў на месяц 40200 рублёў на квартал. ПАПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ» (ПРАЗ КІЁСКІ МІНГАСАЮЗДРУКУ) ДЛІ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАПІСЧЫКАЎ 63850 7700 рублёў на месяц 23100 рублёў на квартал. ДЛІ ВЕТАРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ 63145 7230 рублёў на месяц 21690 рублёў на квартал. ДЛІ ВЕДАМАСНЫХ ПАПІСЧЫКАЎ 63858 10330 рублёў на месяц 30990 рублёў на квартал. ВЕДАМАСНАЯ ПАПІСКА ДЛІ ЎСТАНОЎ МІНІСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎА 63239 9760 рублёў на месяц 29280 рублёў на квартал.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ЗАСНАВАЛІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЕГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОВСКІ, С. ГРЭБ, У. ЗДАЧОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХАМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЛІК, С. ПРТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЫКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦЬКАЯ, А. СПАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШУЧУЧЫНКА. НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмыльніцкага, 10-а. ТЭЛЕФОН: прыёмны — 287 19 19 (тэл.факс); адрэдакц. пiсьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджванне — 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, скаржарытца — 292 05 82, адказных за выпуск дадатку: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Місцёвае самакіраван-

не» — 292 21 03, уласныя карэспандэнты: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічы: 7 26 02, Матрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў у год. Тыраж 32.407. Індэк 63850. Зак. № 5220. Нумар падпіскі ў 1930. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў у год. Тыраж 32.407. Індэк 63850. Зак. № 5220. Нумар падпіскі ў 1930. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12